

۱۰۳

پرسپار و وه لامی شهرعی له سه رهمه زان

ناماده کردنی
خدر حه مه د خه تی

منندی اقرأ القرآن

www.igra.ahlamontada.com

جایی به که م - ۲۰۱۵

www.iqraa.ahlamontada.com

ئەلەكەتەب (كوردى ، عربى ، فارسى)

۱۰۳

پرسیار و وهلامی شهرعی

لهسهر رهمهزان

نامادهکردنی

خدر همهده خهتی

۲۰۱۵

۱۴۳۶

(۱۰۲) پرسپار و وهلامی شهرعی لهسهر رهمهزان

ناوی کتیب: (۱۰۳) پرسپار و وهلامی شهرعی لهسهر رهمهزان

بابعت : نایینی

نامادمگردنی : خدر همهده خهتی

چاپی یهکه م ۱۴۳۶ک- ۲۰۱۵ز

تیراژ : ۱۲۰۰ دانه

له بهریوه بهرایهتی کشتی کتیبخانه کشتیهکان

ژماره سپاردنی (410) ی 2015 ی پیدرلوه

پیشکەشه به :

- روحی دایک و باوکم.
- زانایان.
- بانگه‌خوایان و هه‌رخوایان.
- رۆژوگران.
- برادەر و خزم و دۆستان.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پێشهکی

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَسْتَعِينُهُ وَكَسْتَغْفِرُهُ وَكَعُوذُ بِهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

۱- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ .

۲- يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا .

۳- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا .

خوشك و برای موسلمان هه ر قسهی خیر بکهن تا دوا هه ناسهی
ژیان ، بۆچی؟ وهلام له بهر نه وهی نزیکه ی (۴) سال پیش ئیستا
کوپتکی گهنجی تۆبه کار به ناوی کاک (هه لمهت) داوای لیکردم شتیك
له سەر رهههزان بنوسم ، منیش نامیلکه یه کم ئاماده کرد به ناوی
(۴۲) پرسپار و وهلام له سەر رهههزان، دوا ی دانه یه کم له م نامیلکه
دایه کاک حاجی (سه ردار) ی به ریوه بهری گشتی وه زاره تی مالیه ،
خویندیه وه ووتی خۆزگه (۱۰۰) پرسپار و وهلام ده بوو، ئیستا کاک
حاجی سه ردار وه فاتای کردیه، به لام قسه خیره که ی له هزم
ده زنگایه وه ، ناوی خوام لی هیئا بۆ هیئانه دی خۆزگه که ی ، نه و
پیاویك بوو، هه موو دووشه م و پینچ شه م به رۆژوو ده بوو، له سەر
(۴) قورئانان ده یخویند ۱- به یانی له مال پیش هاتنه دهوام ۲- له
فه مانگه کاتی ده ست به تالی ۳- پاش دهوام له یانه ی وردبینان و
ژمیریاران ۴- له به شی ژمیریاری کارگه ی ئالیکسانی که رۆژی
شه ممه له وی ده بوو، وه ک وردبینی ده ره کی (المدقق الخارجی)،
هه رشویننه و قورئانیکی لی دانابوو، ژۆر دۆستی هه ژاران بوو، ژۆر
ساده بوو، پیاوی دینداری ژۆر خۆشده ویست، ژۆر ده ست پاک بوو،
ژۆر دژی گهنده لی بوو، له (۳) شت ماندوو نه ده بوو ، ۱- دینداری
۲- نیش کردن ۳- پیدا کرنی زانست له بواری خۆی ، ژۆر ئیشی بۆ

(۱۰۲) پرسپار و وهلامی شهرعی لهسەر ره‌مه‌زان

خه‌لك ده‌كرد بئى به‌رام‌به‌ر، له‌سه‌ردانى نه‌خۆش و سيله‌ی ره‌حم زۆر
ئازابوو، زۆر ستایشی هاوسه‌ره‌كه‌ی ده‌كرد، بۆ خه‌لك زۆر به‌سود
بوو، سه‌خى و ده‌ستكراوه‌بوو، ئیشی ده‌كرد بۆ دواى مردن، هه‌زاران
ره‌حمه‌ت له‌گۆپى له‌ خواى گه‌وره‌ دپارێمه‌وه جیگای به‌هه‌شتی پان
و به‌رین بئى، ئه‌مه‌ به‌ره‌مى ئاخاوتن و قسه‌ی خێره‌ جا ئه‌مه‌ بپووكه‌ی
ئهم پهرتووكه‌ی به‌رده‌ستی به‌رێزته ، وه‌لامی زۆربه‌ی ئهم
پرسپاران هه‌اته‌وه كه له ره‌مه‌زان توشیان ده‌بی ، یان به‌ بیرت
دادین، له‌كۆتایی دواكارم خواى گه‌وره‌ ره‌مه‌زان له ئێمه‌ وه‌موو
موسلمانان وه‌رگرئ، وه‌ خۆمان و مال و منداڵ و كوردستانمان
بپارێزی و بمانخاته سه‌ر راسته‌شه‌قامی ئیسلام. امین

خدر حمد خه‌تى

پیش نوێژ(امام) له‌ مزگه‌وتی عوزیری

٧ شه‌عبا٦ ١٤٣٦ - ٢٥/٥/٢٠١٥

پرسپاری (۱) نایا فهزل و گه ورهیی پۆژوو چهنده؟

وه لام : چه ندين دهق له سهر گه ورهیی پۆژوو پهمهزان ههيه تهنها

(۳) فهرمووده دههينينه وه

۱- له نه بو هوره يره هاتوه پيغه مبه ر(ﷺ) فهرمويه تي قال رَسُوْلُ اللّٰهِ (ﷺ) ، قَالَ اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصَّيَّامَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزَى بِهِ وَالصَّيَّامُ جُنَّةٌ فَإِذَا كَانَ يَوْمٌ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرُفَثُ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَسْنَخُ فَإِنْ سَاءَ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّي أَمْرٌ صَائِمٌ. وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَخُلُوفٌ فِيمَ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ وَلِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ يَفْرَحُهُمَا إِذَا أَفْطَرَ فَرِحَ بِفِطْرِهِ وَإِذَا لَقِيَ رَبَّهُ فَرِحَ بِصَوْمِهِ) البخاري ، ومسلم ، والنسائي .

واته : خواي گه وره و به ده سه لآت نه فهرمويت : ئاده ميزاد هه موو کرده وه چا که کانی بۆ خۆيه تي جگه له رۆژوو که بۆ منه وه هر خۆم پاداشتي نه ده مه وه ، وه رۆژوو قه لغانی گوناچه ، جا نه گه ره هر که سيك به رۆژوو بوو با قسه ی ناشيرين و هاوار هاوار نه کات و نه زانی نه کات به رامبه ر به خه لک ، نه گه ره که سيك جويني پيدا يان شه پي له گه لدا کرد دوو جار بلتيت : من به پۆژووم ، به و زاته ی گيانی محمدي به دهسته بۆنی ده می رۆژووان له پۆژی دوايييدا لای خوا له بۆنی ميسک

خۆشتره. وه بۆ پۆڤووان دوو خۆشی ههیه دلایان پێ خۆش نهکات
یه که میان: کاتی پۆڤووه که ی نه شکینیت دل خۆش نه بیت، کاتی نهکات
به خوا دل خۆشه به پۆڤووه که ی که فهرمانی خوی به جی هیناوه.

۲- له عهبدولای کوری عهمره وه خویان لی رازیبیت هاتوه که
پێغه مبه رهموویه تی (ﷺ) الصَّيَّامُ وَالْقُرْآنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبَادِ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ ، يَقُولُ الصَّيَّامُ : رَبِّ إِنِّي مَنَعْتُهِ الطَّعَامَ وَالشَّرَابَ بِالنَّهَارِ فَشَفَعْنِي
فِيهِ ، وَيَقُولُ الْقُرْآنُ رَبِّ مَنَعْتُهُ النَّوْمَ بِاللَّيْلِ فَشَفَعْنِي فِيهِ ،
فَيُشَفَّعَانِ. (رواه احمد)

واته: پۆڤو قورئان له پۆڤی دوایدا تکا کاری بهنده کانی خوان
پۆڤو نه لیت: نه ی پهروه دگار من نه م هیشته به پۆڤو خواردن
بخوات و ئاره زووه کانی به جی بگهیه نیت، خویه تکات لی نه که م لی
بپوره و تکاکه م وه ربگره. وه قورئان نه لیت: نه ی پهروه دگار من
نه مهیشته به شو و بهویت، تکات لی نه که م لی ی بپوره تکاکه م
وه ربگره، وه خوی گه وه تکای ههردوکیان وه نه گریت.

۳- وه ههروه ها . (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ) قَالَ يَقُولُ اللَّهُ
عَزَّ وَجَلَّ الصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ يَدْعُ شَهْوَتَهُ وَأَكَلَهُ وَشَرِبَهُ مِنْ أَجْلِي (
صحيح البخاري، واته: پێغه مبه رهموویه (ﷺ) ده فهرمویت خوا ده فهرمویت:
پۆڤو بۆ منه و خۆم پاداشتی ده ده مه وه ، چونکه بهنده له بهر من
وازیهیناوه له ئاره زوو و خواردن و خواردنه وه. جا ههندی له زانا یان

دهلین (وَأَنَا أَجْزِي بِهِ) ریزیکی تاییه ته بو رۆژوو، هه ندی دهلین نه گهر کابرای به رۆژوو مافی خه لکی لهسهر بوو خه لک دین مافی خویان ده بن له چاکه کانی له رۆژی قیامهت، به لام خوا ناهیلی کهس رۆژوو وه کهی بیات نه فه رمووی رۆژوو بۆمه، خاوهن ماف له جیاتی رۆژوو رازی ده کات.

چونکه مرۆفی واهیه له قیامهت سفر ده بی له چاکه وهك له م فه رمووده ماتووه (عن أبي هريرة - رضي الله عنه - : أن رسول الله ﷺ) ، قَالَ : (أَتَدْرُونَ مَنْ الْمُفْلِسُ ؟) قالوا : الْمُفْلِسُ فِينَا مَنْ لَا دِرْهَمَ لَهُ وَلَا مَتَاعَ ، فَقَالَ : (إِنَّ الْمُفْلِسَ مِنْ أُمَّتِي مَنْ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِصَلَاةٍ وَصِيَامٍ وَزَكَاةٍ ، وَيَأْتِي وَقَدْ شَتَمَ هَذَا ، وَقَذَفَ هَذَا ، وَأَكَلَ مَالَ هَذَا ، وَسَفَكَ دَمَ هَذَا ، وَضَرَبَ هَذَا ، فَيُعْطَى هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ ، وَهَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ ، فَإِنْ فَنِيَتْ حَسَنَاتُهُ قَبْلَ أَنْ يُقْضَى مَا عَلَيْهِ ، أَخِذَ مِنْ خَطَايَاهُمْ فَطُرِحَتْ عَلَيْهِ ، ثُمَّ طُرِحَ فِي النَّارِ) رواه مُسْلِم . پیغه مبهه فه رمووی یا نا ده زانن مایه پوچ کییه ؟ وتیان مایه پوچ لای ئیمه نه وهیه نه دره می هه بی نه که لوپه ل، فه رمووی : مایه پوچی ئوممه تی من له رۆژی قیامهت دیت نویژی کردیه ، به رۆژوو بووه ، زه کاتی داوه ، به لام جوینی به وه داوه ، بوختانی به وه کردیه ، مالی نه وهی خواردوه ، خوینی نه وهی رشتووه ، له وهی داوه ، جا هه رکهس و مافی خوی له چاکه کانی ده بات تا چاکه کانی کوتایی دیت، جا که چاکه کان نه ما ، له خراپه ی

خاوهن مافهكان دهخه نه سهر خراپه ی ئه م پیاوه، دواتر فریته دریته
ناو ئاگر.

پرسپاری (۲) بۆچی رهمهزان ناوئراوه (رهمهزان) ؟

وهلام... دووبۆچوون ههیه

۱. ده لێن له وشه ی (رمض) وه رگراوه واتا سهختی گه رما

۲. بۆیه ناوئراوه رهمهزان چونکه گه رما ده سوتینیت

وه هه ندی که س وشه ی (رمضان) والیکده ده نه وه.

(ر) واته: (رحمة) ره حمهت و به زه یی و مهربانی

(م) واته: (مغفرة) مه غفیرهت و لیخۆشبوون

(ض) واته: (ضمان) دهسته بهر و زه مانهت بۆنه چوونه ئاگر

(أ) واته: (أمان) ئه مانه دان به و که سه ی که به رۆژوو بووه

(ن) واته: (النجاه) نه جات و رزگار بوون له دۆزه خ

پرسپاری (۳) که ی رهمهزان فهرزکرا؟ وه روکنی چه ندهمه؟

وهلام: له رۆژی دووشه مه، له مانگی شهعبانی، سالی دووی کزچی

فهرزکرا، که روکنی چواره می ئیسلامه.

پرسپاری (۴) مهرجه کانی واجب بوونی رۆژوو چه نلن؟

وهلام : مهرجه کانی واجب بوونی رۆژوو چوارن

۱-الاسلام.کابرا موسلمان بیئت

۲-العاقل.ژییریئت

۳-البلوغ.بالغ بیئت واته مندال نه بیئت

۴-توانای مه بیئت به رۆژو بیئت

پرسپاری (۵) نایا پیناسه ی رۆژوو له ږووی زهمان وشه ریه ته وه چیه؟

له زمانه وانیدا واته خۆگرتنه وه له شت چ قسه بیئت چ خواردن

به لگه ی نه وه ش فهرموده یه کی په روه ردگاری جیهانیانه

که ده فهرمودیت (إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا) ۲۶

مریم

به (نیشارهت) پئی بلی به پراستی من قسه نه کردنم له سه ر خۆم

نه زردووه بۆ (خوای) میهره بان له بهرته وه نه مپۆ قسه له گه ل هیهچ

که سیکا ناکه م.

وه. رۆژوو له شه رعدا: خۆگرتنه وه یه له و شتانه ی رۆژو ده شکیتن،

له خۆره لاتنه وه تا خۆرئاوا بوون له گه ل بوونی نیه تتدا.

پرسپاری (۶) میژووی ته شریع و واجب بوونی پۆژوو که ی بوو؟

وهلام : پۆژی مانگی پهمه زان له مانگی شهعبانی سالی دووهمی کۆچی دا فهرز کرا پۆژوو پیش نه وهش له ناو ئوممه تانی پیشوودا هه مه بووه، پهروهردگار دهفهرمویت. يَتَايُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا كُنْتُمْ تَقُوْنَ ﴿١٨٣﴾ البقرة:

۱۸۲

پۆژوو پیش نه وهش له مانگی شهعبانی سالی دووهمی کۆچی دا هه مه بووه، پهروهردگار دهفهرمویت.

واته: ئه ی نه وانه ی که بپواتان ههناوه پۆژووتان لهسەر نوسراوه ههروهک نوسراوه لهسەر نه وانه ی له پیش ئه وه دابوون بۆ نه وه ی خۆتان بپاریزن.

پرسپاری (۷) ئایا چه ند جار ووشه ی (رَمَضَانَ) له قورتان دا هاتووه؟

وهلام: ووشه ی (رَمَضَانَ) یه ک جار له قورتان دا هاتووه پهروهردگار دهفهرمویت، ﴿ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِيْ اُنْزِلَ فِيْهِ الْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدٰى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ

فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ

يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ

وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿﴿﴾ البقره

۱۸۵ واته: (خوای گه وره وهسف و سه نای مانگی ره مه زان ده کاو ده فهرموی: شهر رمضان الذي أنزل فيه القرآن مانگی ره مه زان، نه و مانگیه که قورئانی تیدا نیردراوته خورای، واته: له په مه زاندا (دهست به ناردنی کراوه) هدی للناس رینمای مهردم ده کا بۆ گشت کاریکی چاک و بینات من الهدی والفرقان و چه ندین به لگه و نیشانه ی نۆد روونی تیدایه بۆ شاره زای ریی هه ق و، جیا کردنه وهی راست و ناراست فمن شهد منكم الشهر فليصمه ئینجا هه رکه سیکتان مانگی ره مه زانی به سه رهات، وه رییوارو نه خووش نه بووو، بپو بیانووی شه رعیشی نه بوو، ده بی به رۆژوو بیت فمن كان منكم مريضا أو على سفر ئینجا نه و که سه شتان نه خووش و له ش به باره، یا له سه فهره و رییواره و، رۆژوو که شی ده شکینئ فعدة من أيام آخر ده بی له رۆژانی دیکه دا، چه ند رۆژیکی تر به قهزا بگریته وه یرید الله بكم اليسر خوا ئاسوودهیی و کار ئاسانی ئیوهی ده وی ولا یرید بكم العسر و له نه نجامدانی فهرزه کاند، نایه وی بکه ونه تهنگی و نار په حه تی و لتكملوا العدة و ده یه وی به ئاسانی رۆژووئ نه و ماوه ته و او بکه ن

ولتکبروا الله علي ما هداکم و به گه ورهیی خوا بزنانن وقایل بن، که
نیوهی رینماکرد لعلکم تشکرون پیویسته سوپاسی بکن لهسهر نه و
مۆلەتدانه و سهخت نه گرتنه ی.

پرسپاری (۸) نایا به چی مانگی رهمهزان واجب دهییت؟

وهلام : مانگی رهمهزان به یه کۆک له م دوو شته واجب دهییت

۱. بینینی مانگ به شاهیدیکی عادیل.

۲. تهواو کردنی مانگی شهعبان به سی (۳۰) رۆژ، نه مهش کاتیکی

له بهر نه دیقنی مانگ له بهر هور یان له بهر نه هاتنی شایه دیکی عادیل.

به لگهش لهسهر خالی (۱) و (۲) نه م فرموده شیرینه یه

پیغه مبه رمان (ﷺ) فرمویه تی (صُومُوا لِرُؤُوتِهِ ، وَأَفْطِرُوا لِرُؤُوتِهِ

، فَإِنْ غَمَّ عَلَيْكُمُ الشَّهْرُ فَعُدُّوا ثَلَاثِينَ). رَوَاهُ مُسْلِمٌ فِي الْمَسْنَدِ عَنْ

عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَعْلَانَ) واته: که مانگتان دی به رۆژو بن و که مانگتان

بینی بیشکیئن. ته گه ره هور بوو، نهوا (شعبان) تهواو بکن و بیکن به

سی (۳۰) رۆژ.

**پرسپاری (۹) ئایا پیغه مبهەر (ﷺ) چه ند (رَمَضَانَ) ی گرتوه له
ژیانیدا ؟**

وهلام : پیغه مبهەر (ﷺ) له ژيانی پیرۆزیدا (۹) سال پۆڤووی
په مه زانی گرتوه (۸) سالیان مانگی په مه زان (۲۹) پۆڤ بووه. وه (۱)
سال په مه زان (۳۰) پۆڤ بووه.

پرسپاری (۱۰) په مه زان به چه ند شاهید جیگیر ده بیّت ؟

وهلام : به يهك شاهیدی عادیلی دادپه روهر جیگیر ده بیّت
به به لگه ی. (عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ : تَرَايَا النَّاسُ الْهَلَالَ فَأَخْبَرْتُ رَسُولَ اللَّهِ
(ﷺ) أَنِّي رَأَيْتُهُ فَصَامَ وَأَمَرَ النَّاسَ بِصِيَامِهِ) رواه ابو داود. واته
به پیغه مبهرم راگه یاند من مانگی به كه شه وهی ره مه زانم دیتوه، ئینجا
پیغه مبهر به پۆڤو بوو، فه رمانیشی دا خه لك به پۆڤوین.

پرسپاری (۱۱) مه رجه كانی واجب بوونی پۆڤوو چه ندن ؟

وهلام : مه رجه كانی واجب بوونی پۆڤوو چوان ؟

۱- موسلمان بیّت

۲- ژیر بیّت

۳- بالغ بیّت

۴- توانای مه بیّت به سهر پۆڤوو گرتندا

پرسیاری (۱۲) ناداب و رهوشتی پوژوو چین؟

ولام : هه رکهس به پوژوو بیت موسسته حه ببه په پرهوی نام دهستورانهی خواره وه بکات

۱ پارشیوکردن پیغه مبهه (ﷺ) دهفه رمویت (تَسَحَّرُوا فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَهً) رواه البخاری ومسلم) واته پارشیو بکهن چونکه له پارشیو کردندا به رهکته هیه.. وه دهفه رمویت (عَلَيْكُمْ بِالسَّحُورِ ، فَإِنَّهُ الْغَدَاءُ الْمُبَارَكُ ، وَأَسْفِرُوا بِهِ مَا اسْتَطَعْتُمْ ، وَتَسَحَّرُوا وَلَوْ بِجُرْعَةٍ مِنْ مَاءٍ) الطبرانی فی معجمه الکبیر) واته : پارشیو بکهن چونکه خواردنی پارشیو خواردنیکی موباره که ، مهتا دهتوانن دواى بخه ن ، پارشیو بکهن نه گه به قومه ناویکیش بی. (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَارِثِ عَنْ رَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ (ﷺ) أَنَّ رَجُلًا دَخَلَ عَلَى النَّبِيِّ (ﷺ) وَهُوَ يَتَسَحَّرُ فَقَالَ إِنَّ السَّحُورَ بَرَكَهٌ أَعْطَاكُمُهَا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَلَا تَدْعُوهَا)

(السَّحُورُ بَرَكَهٌ فَلَا تَدْعُوه وَلَوْ . ان یجرع احدکم جرعة ماء فإن الله وملائکته یصلون علی المسحرین) رواه احمد . واته : خواردنی پارشیو به رهکته ، واز له بارشیوکردن مههینن، نه گه ریه کیک له ئیوه به قومیک ناویش بیت، هه پارشیو بکات، چونکه خوا رهحمهتی خوی نه رزینی و فریشته کان نه پارینه وه بۆ پارشیوکه ران.

٦: سه خاوهت و قورئان خویندن

عن ابن عباس رضی الله عنهما: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) أَجْوَدَ النَّاسِ بِالْخَيْرِ، وَكَانَ أَجْوَدَ مَا يَكُونُ فِي رَمَضَانَ حِينَ يَلْقَاهُ جَبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَكَانَ جَبْرِيلُ يَلْقَاهُ كُلَّ لَيْلَةٍ فِي رَمَضَانَ حَتَّى يَنْسَلِخَ يَغْرِضُ عَلَيْهِ النَّبِيُّ (ﷺ) الْقُرْآنَ. فَإِذَا لَقِيَهِ جَبْرِيلُ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) أَجْوَدَ بِالْخَيْرِ مِنَ الرِّيحِ الْمُرْسَلَةِ. رواه الشيخان

واته: پیغه مبه ر خوا (ﷺ) سه خیرین که س بوو، وه له کاتی کدا ، که له رهمه زاندا به جبریل ده گیشته له ه موو کاتی کدا به خسه رتربوو، که ه موو شه ویکی رهمه زان پیی ده گیشته قورئانی له گه ل ده ور ده کردوه، ئا نه له و کاته دا پیغه مبه ری خوا له به خشیندا له بای ه لکردو خیرا تربوو.

٧: تیکوشان له خوا په رستیدا : له ده پوژی دواپی په مه زاندا .بوخاری و موسلیم له عائشه وه نه گیرنه وه که پیغه مبه ر (ﷺ) کاتی نه گه یشته ده پوژی دواپی په مه زان شه وانی زیندوو نه کرده وه به عیبادت و خیزانه کانی ه لته ستاند و به ندو خینه ی توند نه کرد..)
كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ أَقْبَطَ أَهْلَهُ وَرَفَعَ الْمُنْزَرَ قِيلَ لِأَبِي بَكْرٍ مَا رَفَعَ الْمُنْزَرَ قَالَ اعْتَزَلَ النِّسَاءَ. اخرجہ احمد واته : کاتی پیغه مبه ری خوا ده گه یشته ده شه وی کوتایی رهمه زان ، خیزانه کانی ه لده ساند ، و خوی دوور ده خسته وه له خیزانه کانی .

پرسپاری (۱۳) نهو شتانه چین که بو پوژووان (صانم) پهوايه؟ واته

جائزه؟ هاته روم به ساله تارنه

۱- خو خستنه ناو تاو و خو نوqm کردن تییدا

۲- چاو پشتن به کل جائزه به لام دلوپه قهتره ی گوی پوژوو ده شکینئ قهتره کردنه وه ی ناو چاو پوژوو ناشکینئیت ، چونکه ده رچه به کی کراوه نیه حوقنه له کومه وه پوژوو ده شکینئیت ؛ چونکه کوم ده رچه به کی کراوه یه حوقنه له خوینه وه پوژوو ناشکینئیت، چونکه ده ماری خوین ده رچه به کی کراوه نیه ...

نه مانی تریش به م شیوه یه .

زانایان به که راهه تی نه زانن که پوژوو وان قهتره بکاته لوتی ، نه لین پوژووی پیته شکیت .

۳- ماچکردنی ژن و میرد: ماچکردن بۆ که سیك که توانای به سه ر خو یه وه هه بیته په وایه . به لام نیمامی (النواوی) ده فهرمویت ناپه سنده ، به نا په سندیکی هه پام ، چونکه مه ترسی توشبونى هه پامی لی ده کریت، که واته نه گهر که سیك توانای به سه رخودا نه بوو با دوور بکه ویتته وه له م کاره . له فقه السنه هاتوه .

(عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ هَشَشْتُ يَوْمًا فَقَبِلْتُ وَأَنَا صَائِمٌ فَأَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ صَنَعْتُ الْيَوْمَ أَمْرًا عَظِيمًا فَقَبِلْتُ وَأَنَا صَائِمٌ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَرَأَيْتَ لَوْ تَمَضَّمْتُ بِمَاءٍ

۹- احتلام بوون پۆژ و ناشکینیی

۱۰- کهله شاخ گرتن(حجامه)

۱۱- خوین گرتنیش پۆژو ناشکینیی چ له دهمار چ له پیست.

۱۲- په وایه بۆ پۆژوووان پۆژ بکاته وه به له شی گرانه وه (جه نابتداری)

۱۳- ژنی بی نوێژ و زه یستان نه گەر له شه و دا پاک بونه وه

دروسته بۆیان خۆ شتن دوا بخن هتا به یانی ، وه به پۆژو بونیان

دروسته، پاشان له سه ریانه خۆیان بشۆن بۆ نویژه کانیان

پرسیاری (۱۴) نه و شتانه چین که پۆژوو به تال ده که نه وه؟

۱- خواردن و خواردنه وه نه گەر به نه نقه ست بوو

۲- که شتنی شتیکی ماددی بۆ ناوه وه ی له ش له ده رچه یه کی

کراوه (مه به ست له ده رچه یه کی کراوه واته دهم و گوێ و پیش و

پاش له نیرو می دا

۳- رشانه وه به ده ست نه نقه ست به لام رشانه وه زۆری بۆ هیئاو

رشایه وه نه وه زیانی نیه بۆ پۆژوه که ی.

۴- جوتبونی به نه نقه ست هه رچه نده ئاویشی نه یه ته وه (جیماع)

۵- ئاو هیئانه وه (الاستمءاء) به لام نه گەر به سه ریدا هاتبوو، به

دهستی نه م نه بوو، نه وه پۆژووی ناشکی وه ک به خه یال یان له

خۆپا ناوه که هاته خواره وه.

۶- سوپی مانگانه و خویتی منداڵ بوون

۷- شیتی و هه لکه پانه وه له دین

۸- چلم یان به لغم بگاته بۆشایی ده می و توانای هه بی فری ی
بداته دهره وه ، له گه ل نه وه شدا قوتی داوه نه وه پۆژوه که ی
به تال ده بی ، به لام نه گه ر توانای فریدانی نه بوو به خوی پۆیشه
خواره وه نه و کاته پۆژوه که ی به تال نابی

تیببینی: له مه زه بی ئیمامی (حنفی) دا به قوتدانه وه ی چلم و
به لغم می خوی پۆژوو ناشکینن.

۹- (بخاع) دهرمانی (په بۆ) نه و دهرمانه یه له ناو قوتیدا له گه ل هه و
داده گیرئ نه خۆشه پشو ته نگه کان به کاری دینن پۆژوو
ده شکینن (به لام هه ندئ زانایان هه توانایان داوه پۆژوو
ناشکیننیت).

پرسپاری (۱۵) نه و عوزرانه ی پۆژوو شکاندن هه لال ده که ن چین؟

۱- نه خۆشییک که زیانی زۆر به که سه که بگه یه نیت یان نازاریکی
زۆری بدات.

۲- سه فه ریکی دوور که که متر نه بیئت له (۸۲) کم و وه
سه فه ره که ش هه لال بیئت. وه خوای که وره ده فه رمویت ((فَمَنْ كَانَ
مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ)) البقرة ۱۸۴

واته: ئهوهش كه نهخۆش بێت یان له سهفهردا بێت با له پۆژانی تردا بهو ئهندازه بیگریتهوه. ئهم دووانه فیدیة نادهن بهلام پۆژوهكان دهگێرتهوه

۳- نهبوونی توانای پۆژووگرتن: ئهوهی ناتوانییت به پۆژوو بێت له بهر پیری یان نهخۆشییك كه ئومیدی چاك بوونهوهی نییه ئهوه واجب نییه لهسهری به پۆژوو بێت بهلكو بۆ ههر پۆژیك (فیدیة) دهدهات و پۆژوو گێرانهوهی له سهر نییه.

پرسیاری (۱۶) ئایا رۆژو چهند جوړه ؟

وهلام : رۆژوو چوار جوړه

۱- رۆژووی فهرز وهك ۱- رۆژووی مانگی رهههزان ب-- رۆژووی كه فاپهت ج- رۆژووی نهز

۲- رۆژووی سوننهت وهك دووشهم و پینج شهم و ۱۲-۱۴-۱۵ هههه مانگیك وعهرهف ،،،،، هتد

۳- رۆژووی حهرام ۱- دوو رۆژی چهژنی رهههزان و قوربان (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ : أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى عَنْ صِيَامِ يَوْمَيْنِ يَوْمِ الْأَضْحَى ، وَيَوْمِ الْفِطْرِ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ ، وَأَخْرَجَهُ الْبُخَارِيُّ وَاتَه : يَتَفَهْمِبِهَر ﷺ) قهدهغهی کردوه :له چهژنی قوربان و رهههزاندا به رۆژوو ببی.

ب- (ایام التشریق) سنی رۆژه که ی دوی چه ژنی قوربان (ایام التشریق) ایام اکلی و شرب و ذکر الله. رواه مسلم واته: سنی رۆژه که ی (ایام التشریق) ی دوی چه ژنی قوربان رۆژانی خواردن و خواردنه وه و زکری خوی که ورده نه.

ج- (يوم الشك بلا سبب) رۆژی گومان بی هو، وهك ۳۰ شهعبان (كُنَّا عِنْدَ عَمَّارِ بْنِ يَاسِرٍ فَأَتَانِي بِشَاةٍ مَصْلِيَّةٍ فَقَالَ: كُلُوا فَتَنَحَّى بَعْضُ الْقَوْمِ فَقَالَ: إِلَيَّ صَائِمٌ فَقَالَ عَمَّارٌ: مَنْ صَامَ يَوْمَ الشَّكِّ فَقَدْ عَصَى أَبَا الْقَاسِمِ (وَصَلَّى)) أَخْرَجَ الْبُخَارِيُّ. (واته: عه مام و تی هه رکه سیك له رۆژی به گوماندا به رۆژوو بی به راستی تاوانی به رامبه ر پیغه مبه ر کردوه.

د- بق زانیاری: زانایان ده لێن دورسته رۆژوووه سوننه ته کان له رۆژی گومان بگری به به لکه ی: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) لَا تَقْدَمُوا رَمَضَانَ بِصَوْمٍ يَوْمٍ وَلَا يَوْمَيْنِ، إِلَّا رَجُلٌ كَانَ يَصُومُ صَوْمًا، فَلْيَصُمْهُ - مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ. واته: وه پيش رهمهزان مه که وهن به به رۆژوو بونی رۆژیک یان دوو رۆژ ته نهها نه و که س نه بی که به عاده تی خوی به رۆژوو ده بی.

د- رۆژوو ی سه رتاسه ری سال: نه مهش به لکه کانیا ن له خواره وه.

۴- روژدوی ناپهسند (مکروه) ۱- روژى ههینی به تهنها (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ) قَالَ : لَا تَخْتَصُوا لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ بِقِيَامٍ مِنْ بَيْنِ اللَّيَالِي ، وَلَا تَخْتَصُوا يَوْمَ الْجُمُعَةِ بِصِيَامٍ مِنْ بَيْنِ الْأَيَّامِ إِلَّا أَنْ يَكُونَ فِي صَوْمٍ يَصُومُهُ أَحَدُكُمْ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ. واته : به تاييه تی له روژى ههینی به روژدو مه بن ، مه گهر له روژى کی واه دابی، به عادهت به کیکتتان به روژدو ده بوو.

(ب- شه ممه به تهنها ج- سه رتاسهری سال .

عَمْرُو بْنُ الْعَاصِ، قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ): يَا عَبْدَ اللَّهِ أَلَمْ أَخْبِرْ أَلَّا تَصُومَ التَّهَارَ وَتَقُومَ اللَّيْلَ فَقُلْتُ: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: فَلَا تَفْعَلْ، صُمْ وَأَفْطِرْ، وَقُمْ وَتَمْ، فَإِنَّ لِحَسَدِكَ عَلَيْكَ حَقًّا، وَإِنَّ لِعَيْنِكَ عَلَيْكَ حَقًّا، وَإِنَّ لِرِزْجِكَ عَلَيْكَ حَقًّا، وَإِنَّ لِحَسْبِكَ أَنْ تَصُومَ كُلَّ شَهْرٍ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ، فَإِنَّ لَكَ بِكُلِّ حَسَنَةٍ عَشْرَ أَمْثَالِهَا، فَإِنَّ ذَلِكَ صِيَامَ الدَّهْرِ كُلِّهِ فَشَدَّدْتُ فَشَدَّدَ عَلَيَّ، قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي أَجِدُ قُوَّةَ قَالَ: فَصُمْ صِيَامَ نَبِيِّ اللَّهِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَلَا تَزِدْ عَلَيْهِ قُلْتُ: وَمَا كَانَ صِيَامَ نَبِيِّ اللَّهِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: نَصْفُ الدَّهْرِ، لَكَانَ عَبْدُ اللَّهِ يَقُولُ بَعْدَ مَا كَبِرَ: يَا لَيْتَنِي قَبِلْتُ رُخْصَةَ النَّبِيِّ (ﷺ). أخرجه البخاري

واته : هه ندی جار به روژدو بیه و هه ندی جاریش پی مه به، شه و نوێژ بکه و به وه، لاشهی خۆت مافیکی له سه رتو ههیه،

چاوه کانت مافیکی لهسەر تو هیه، ژنه کهت مافیکی لهسەر تو هیه، میوانه کهت مافیکی لهسەر تو هیه.

پرسپاری (۱۷) نه گهر که سیك له رهمزاندا جیماع بکات به نه نهقه ست
که فاره تی چیه؟

وهلام: که فاره تی به م شتوهی خواره وهیه .

۱- یان بهنده یه ک نازاد بکات ، له سهرده مه نه ماوه .

۲- نه گهر بهنده نه بوو (۶۰) رۆژ له سهریه ک به رۆژوو بیت

۳- نه کهر توانای نه بوو به رۆژو بیت (۶۰) فه قیرنان بدات

پرسپار (۱۸) نایا که فاره تی جیماع لهسەر پیاوه یان لهسەر ژن و
پیاوه؟

وهلام: مه زه بی شافعی له مه دا نه وهیه که فاره ت لهسەر ژن نیه

به هیچ جورێک، نه له حاله تیکدا خۆی رازی بیت، نه له حاله تیکدا رۆزی
لیکرا بیت، به لکو ته نها گرتنه وهی رۆزی لهسهره و بهس.

**پرسپاری (۱۹) نایا چار چیه بۆ نه و ولاتانهی رۆژیان زۆر تیدا دریه
شهویان کورته؟**

وهلام : لهسەر نه و ولاتانه دهروڤ (قیاس) دهکریت که شه و و
رۆژیان ناوهنده و شهریعهتی ئیسلامی تیدا هاتۆته خواره وه وه
مه کهکه و مه دینه .

پرسپاری (۲۰) له چ کاتی که دهتوانی نیه تی رۆژوو بینیت؟

وهلام : له شه و له رۆژ ئاوابوون تا کو به یانی .

پرسپاری (۲۱) نایا رۆژوو به زۆر ئیکردن دهشکی؟

وهلام : نه گەر به زۆری ده می بکه نه وه شتیکی بپژیننه ناو
که روی پۆژوه که ی ناشکی .

پرسپاری (۲۲) نه گەر که سی که بی هوش بوو نایا رۆژوه که دهشکی؟

وهلام : بی هوش بوون زیان له رۆژوو نادات ، به و مه رجی له
رۆژوه که دا ده میکی که م به هوش بیته وه ، به لام نه گەر له به یانی وه
تا رۆژ ئاوابوون بی هوش بوو ، رۆژوه که ی به تاله واجب ه قه زای
بکاته وه ، وه دهرمانی بی هوش که ریش (بهنج) هه مان بپاری بۆ
ده دری نه گەر بۆ کارێکی پتویست به کار هیئرا .

پرسیاری (۲۳) ئایا دروسته خواردن و خواردنه وه بدریته کهسانی بی رۆژوو؟

وهلام: حهرامه موسلمان له رۆژانی پهمه زاندا خواردن و خواردنه وه
بداته نه و کهسانه ی رۆژوویان لهسهر واجبه و که به بی عوز به پۆژوو
نابن. وه نه گهر رۆژوو نه گهر که کافریش بیت دروست نیه خواردن و
خواردنه وه ی بداتی، چونکه نه مه یارمه تی دانه لهسهر گوناهاکاری.

پرسیاری (۲۴) ئایا دروسته (مجاهدی ریگا خوا له شهر ی کافران رۆژوو بشکینن؟

وهلام: نه گهر موسلمانان به هۆی به رۆژوویون توانای بهرگریان
نه بوو، دروسته رۆژوو بشکینن، به لکو نه گهر مه ترسی سههرکه وتنی
کافره کان هه بی نه و کاته واجبه رۆژوو ه کان بشکینن، بۆ نمونه:
عن أنس رضي الله عنه، قَالَ: كُنَّا مَعَ النَّبِيِّ (ﷺ) أَكْثَرْنَا ظِلًّا الَّذِي
يَسْتَظِلُّ بِكَسَائِهِ؛ وَأَمَّا الَّذِينَ صَامُوا فَلَمْ يَعْمَلُوا شَيْئًا، وَأَمَّا الَّذِينَ أَفْطَرُوا
فَبَعَثُوا الرِّكَابَ وَامْتَهَنُوا وَعَالَجُوا؛ فَقَالَ النَّبِيُّ (ﷺ) ذَهَبَ الْمُفْطِرُونَ
الْيَوْمَ بِالْأَجْرِ (رواه الشيخان) واته: پیغه مبهه (ﷺ) و (صحابه) کان له
سههه ریکی غه زادا بوون، هه ندیکیان رۆژوویان شکاند و به هیز بوون و
کاری پیویستیان کرد، هه ندیکیشیان به رۆژوویون و بۆ هه ندی کاری

پتیویست بی هیژیوون، پیغه مبه (ﷺ) فرمووی رۆژووشکیته کان
نه مپۆ پاداشتی گه وره یان بۆ خویان برد.

پرسیاری (۲۵) نه گه ره به زۆری جیماعیان له گه له که سیک کرد، یان
له بیرى نه بوو به رۆژووه، نایا رۆژووی ده شکى؟

وهلام : نه گه نه یده زانی جیماع له رۆژوودا حه رامه، چونکه تازه
موسلمان ببوو، یان له شویێکی دور له زانیان گه وره ببو یان له
بیری چووبی که به رۆژووه، یان به ویستی خوی نه بی وهک به زۆر
لیکردن جیماعیان له گه له کرد بی یان له خه ودا جیماعیان له گه له
کرد بی له و حاله تانه دا رۆژوویان به تال نابی، بهلام رۆژووی به
ناگایه که به تال ده بی.

پرسیاری (۲۶) نایا نویژی تراویح سوننه ته یان نا؟

وهلام : نویژی ته راویح سوننه ته، ئیمامی بوخاری و موسلیم
ریوایه تیان کردوه له هه زه ته عایشه وه که پیغه مبه (ﷺ) چهند
شهوی له مال هاته دهره وه بۆ مزگه وت و هه شت رکات نویژی
ته راویحی کردو له هه ردوو رکاتی کدا سه لامی ده دایه وه ئیتر خه لکه که
زۆر بوون له شهوی چواره م نه هاته دهره وه، عه رزیان کرد بۆچی
نه هاتۆته دهره وه فرمووی ؟ ترسام فره زیکریت له سه رتان و

نه توان به جی ی به یێن. لکه هه لک به ته

پرسپاری (۲۷) پاش وهفاتی پیغه مبهرا (ﷺ) کئ بهم شیوهی ئیستای
نویژی تهراویدی ریک خست؟

وهلام : ئیمامی عومهر بوو ، خوای لی پازی بی دوو ئیمامی بو
موسلمانان دانا وه تهویدی نویژهکانی کرد. ئوبهیی کوری که عبی
کرد به ئیمام بو پیاوان وه سولهیمانی کوری حهنتهمهی به ئیمامی
ژنان دانا وه هاوهلهکانی پیغه مبهرا (ﷺ) هه موو پازی بوون وه
که سیش ئینکاری نه کرد.

پرسپاری (۲۸) نایا زهکاتی سهرفتره واجبه؟ وه کهی دهدری؟

وهلام : زهکاتی سهرفتره فرهزه له سه ره موو موسلمانیک
که ورده و بچوک که زیاد له قوتی شه و روژی جهژنی هه بیته له
سونه نی ابو داود هاتوه ((عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ فَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ)
زَكَاةَ الْفِطْرِ طَهْرَةً لِلصَّائِمِ مِنَ اللَّغْوِ وَالرَّفَثِ وَطُعْمَةً لِلْمَسَاكِينِ فَمَنْ
أَدَّاهَا قَبْلَ الصَّلَاةِ فَهِيَ زَكَاةٌ مَقْبُولَةٌ وَمَنْ أَدَّاهَا بَعْدَ الصَّلَاةِ فَهِيَ صَدَقَةٌ
مِنَ الصَّدَقَاتِ) واته: پیغه مبهرا (ﷺ) زهکاتی سهرفتره ی فرهز کردوه
، بۆ پاک بونه وهی روژوه وان ، له قسهی ناشیرین و بی شهرعی ، وه
خواردنی بی بۆ هه ژاران هه رکه سی پیش نویژی جهژن بیدا نهوا
زهکاتیککی وه رگیراوه وه هه ر که سی دواپی نویژ بیدا نهوه خیریکه له
خیرهکان.

پرسپاری (۲۹) کهی سهرفته ره واجب دهبی؟

وهلام : به هاتنی شهوی جه ژنی رهمهزان واجب دهبی. بهلام
دورسته له سهرهتای مانگی رهمهزانه وه سهرفته بدری.

پرسپاری (۳۰) نایا کهی فیدییهی رۆژوو ددریت؟

وهلام : له مهزه بی نیعیمی شافعی واجبه له کوتایی رهمهزاند
فیدییه بدریت، دوستیشه له شه ویکدا فیدییهی رۆژوو سبهینی بدری
بهلام له مهزه بی نیعیمی له بو حنیفه دورسته له سهرهتای
رهمهزاند فیدییهی هه موو رهمهزان بدات.

پرسپاری (۳۱) بۆچی خه لک له رهمهزان زهکات دهدات؟

ولام: مروفی موسلمان دهتوانی له هه موو کاتیکی سال زهکات
بدات که نه دوو مه رجی لی هاته جی:

۱- که ماله که گه یشته نه ندازهی زهکات

۲- سالی به سه ردا سوپایه وه.

بهلام بۆیه خه لک له رهمهزان زهکات دهدن له بهر دوو هۆ:

۱- له مانگه دا حیساب بۆ خۆی پاده گری واته رهمهزان بۆ

رهمهزان.

۲- چونکه خیر له رهمه زاندا به چه ندین قاته و پاداشتی زود زیاتره. عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قِيلَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ فَأَيُّ الصَّدَقَةِ أَفْضَلُ؟ قَالَ : « صَدَقَةٌ فِي رَمَضَانَ » (الترمذي: ۶۶۳) واته نه نه س خوا لی رانی بی ووتی : وتیان نهی پیغه مبهری خوا باشتین خیر کامه به ؟ فه رموی خیر له رهمه زان.

پرسپاری (۲۲) بۆچی خه لک نیواران خواردن و خواردنه وه ده باته مزگه وته کان بۆ خه لکی به رۆژوو یان که سانیك هه ن نان ناماده ده که ن له مالان و شوینی تر؟

وه لام : چونکه زود خیره له کاتی فه تاردا رۆژووگره کان به خواردن تیر بکات ، جا نه که رده سه لاتی نه بوو با به ربانگ بداته رۆژووگره کان هه رچه نده ته نها قومه ناویک یان دانه فه سپیک بیت. چونکه پیغه مبه ر (ﷺ) ده فه رمویت (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ) مَنْ فَطَرَ صَائِمًا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ غَيْرَ أَنَّهُ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الصَّائِمِ شَيْئًا احمد ، والدارمی ، والترمذی - حسن صحیح - وابن ماجه ، وابن خزيمة ، وابن حبان ، والبيهقي ، واته : هه رکه سیک به ربانگ بداته رۆژوو گریت که رۆژووگره که خیری بۆ ده نوسری ، هه چیش له خیری رۆژووگره که که م ناکاته وه .

پرسپاری (۳۳) نه گهر که سیك شیتکی خوارد یا خواردیه وه یا
جیماعی کرد وای زانی روژ ناوابوووه یاوای نه زانی روژ
نه بوته وه دوايي پیچه وانهی نه وه دمرکه وت؟

وه لام : دورا هیه به که م : ده لی نه وکه سه قه زای لهسره لای
جه ماوهری زانایان ، له وانه هرچوار نیمامه خاوهن مه زه به کانن .
دووم : (نيسحاق و داود و ثيبين و حزم و عهتا و عوروه و حه سنی
به سری و مواهید ده لیتن نه وکه سه روژووه که ی دورسته و
گیرانه وه ی لهسره نی به ، به پئی فرموده ی خوی گهره (وَلَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ، وَلَٰكِنْ مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ
اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا) (الأحزاب ۵) واته : لهسره نه وانه ی به هه له نه یکه ن
تاوانبار نابن ، به لام لهسره نه وانه ی به قهستی دل نه یان که ن تاوان بار
نه بن . وه به پئی فرموده ی پیغه مبه ر (ﷺ) که فرموده ی تی : (إِنَّ
اللَّهَ وَضَعَ عَنْ أُمَّتِي الْخَطَا وَالنَّسْيَانَ وَمَا اسْتَكْبَرُوا عَلَيْهِ) (رواه ابن
ماجه و الطبرانی والحاكم) واته خوا تاوانی هه له کردن و له بیر چونه وه
و به زود پیکردنی لهسره ئومه نه که م هه لگرتوه .

پرسپاری (۲۴) به لگهی شهوی قه در چی یه ؟ وه پاداشتی چیه ؟

وهلام: خوی گه وه له قورئانی پیروژدا سوره تیکی به ناوی قه در دابه زاندوه وهك ده فهرمویت.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۝

خودای به رزی بی وینه ده فهرمویت: بیگومان ئیمه قورئانی پیروژمان له شهوی (قه در) دا نارده خواره وه، واته دهستپیکردن به ناردنه خواره وهی قورئان له شهوی (قه در) دا بووه، نهك ناردنه خواره وهی هه موو قورئان به گشتیی... هه ندیک له زانایان پریان وایه که خودا هه موو قورئانی له (له وحی مه حفوظه) وه ناردوه بو ئاسمانی به که م، ئینجا له ویتوه وورده وورده (جبرائیل) _ سهلامی خودای له سه ر بیّت _ هه ر جاره و چهند ئایه تیکی لی هیتاوه ته خواره وه بو پیغه مبه ری خودا (ﷺ) تا به نزیکهی بیست و سیّ سال هه موو قورئان هاتوه ته خواره وه... ئه و زانایانه ده لّین ئه م قسانه له (ئیبین عه بباس) وه وه رگه راوه، به لام من وا ده زانم ئه مه جیگهی گومانه که (ئیبین عه بباس) وای وتبیّت، چونکه له سه رده می پیغه مبه ری خودا (ﷺ) زّرجار پهوداوێك پوویداوه، یان پرسپاریك له پیغه مبه ر (ﷺ) کراوه سه باره ت به شتیک که پتویستی به پوونکردنه وه و پتیمایی هه بووه، خودای گه وه ریش به کسه ر چهند ئایه تیکی ناردوه ته خواره وه بو پوونکردنه وهی ئه و کارانه، یاخود بو

وهلامدانهوهی ئهو پرسپارانهی که دهکران. شهوی (قهدس) شهویکه له شهوهکانی مانگی په مهزان، خودا قهدرو پیزیکی تایبتهی پیداه که قهدرو پیزی وای به هیچ شهویکی تری سال نه به خشویه، چونکه لهو شهوه دا خودا لوتف و بهزهیی خوی پژاند بهسهر مرقایه تیداو نوورو هیدایهتی خوی بۆ ناردنه خوارهوه، که چند ئایه تیک بوو له قورئانی پیروز. شهوی قهدر شهویکه له شهوهکانی مانگی په مهزان، چونکه خودا دهفرمویت: شهر رمجان الی أنزل فیہ القرین... بهلام کام شهوهی په مهزانه؟ هندیکه دهلین یه کیکه له ده شهوهی کوتایی مانگه که، هندیکی تر دهلین: شهوی بیست و حوته مینیتهی، هندیکی دیکه دهلین: شهوی بیست و یه که میتهی، هروه ها پایه کی تریش هیه که شهویکه له شهوهکانی مانگه که به گشتی، بهلام به بی دیاریکردنی ژمارهی شهوه که، نه مه جگه له چندین پای تر...

وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۲

سه بارهت به گه ورهیی و به پیزی ئهو شهوه پیروزه، خودا دهفرمویت: ئهی پیغه مبهه (ﷺ) ئایا تو جوزانیت که شهوی (قهدس) چ شهویکی گه وره به قه دره؟

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۳

شهوی قهدر له ماوهی هزار مانگ به نرختره و خیرو به ره که تی زیاتره، واته: به سه ریدنی ئهو شهوه به کردهوهی چاک و به خوابه رستی و نویژو قورئان خویندن، خیری زیاتره له خیری ئهو

کردهوانه له ماوهی ههزار مانگدا نه نجام بدرین، که (لیله القدس) یان

تیادا نه بییت.

تَنْزِلُ الْمَلٰٓئِكَةِ وَالرُّوْحُ فِيْهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ اَمْرٍ ۚ سَلَامٌ

تهفسیری ئایهتی ۴، ۵ به به که وهیه، که دهفهرمویت: له وشه وه دا

مه لانیکه کان و جبرائیل بۆ نه نجامدانی هه ر کاریک که خودا بپیری

لهسهر دابییت، دینه خواره وه... نه وشه وه هه ر له ئیواره وه تا

گزنکی به یان هه لدییت_ که ئیتر نوژی به یانی دهست پیده کات_

به رده وام سلاو خیرو به ره که ت ده باریت.

سَلَّمَ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۝

زانایان دهفهرمون شهوی قه در چاکترین شه وه له دریزای سال.

پرسپاری (۲۵) رای زانایان چیه له دیاری کردنی نه م شه وه؟

وهلام: زانایان پایان نۆده بۆ دیاری کردنی نه م شه وه

۱- هه یانه دهلی شهوی قه در له هه موو مانگه که دا هه به

۲- هه یانه دهلی نه م شه وه شهوی (۲۱) ه

۳- هه یانه دهلی نه م شه وه شهوی (۲۳) ه

۴- هه یانه دهلی نه م شه وه شهوی (۲۵) ه

۵- هه یانه دهلی نه م شه وه شهوی (۲۹) ه

۶- هه یانه پای وایه نه وشه وه نه گه پیت به شه وه تا که کانه وه له

ده شهوی نه خیری

۷- بهلام بهشی زوری زانایان لهسهر ئهوه هاوپان که شهوی

(۲۷)ه

شه و نوێژکردن و خواپهرستی و پارانهوه و قورشان خوێندن لهو
شهوه دا زۆرخێره. بوخاری و موسلیم له ئهبو هوریرهوه ئهگیرنهوه
که پێغه مبهر (ﷺ) فرمویهتی - ۱- (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ
(ﷺ) مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ،
وَهُهُ بَرَّهَا فَرَمَويه تی - ۲- وَمَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ
مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَ مُسْلِمٌ) واته ههركهس له شهوی
قهردا نهخهوت و خواپهرستی کرد به باوه رهوه و له بهر په زامه ندی
خوا، وه چاوه روانی ئه و پاداشته ی له خوا کرد، خوای گه وره له
گوناهی له وه و پیشی خوش نه بیئت. وه ههركهس له رهههزان به
رۆژوو بوو به باوه رهوه و له بهر په زامه ندی خوا، وه چاوه روانی ئه و
پاداشته ی له خوا کرد، خوای گه وره له گوناهی له وه و پیشی خوش
نه بیئت.

پرسپیار (۳۶) چ دوعایه ك زۆر خێره لهه شه وهدا؟

وهلام : له عانی شهوه ئهگیرنهوه : (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا
قَالَتْ: - قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ : أَرَأَيْتَ إِنْ عَلِمْتُ أَيَّ لَيْلَةٍ لَيْلَةُ الْقَدْرِ، مَا
أَقُولُ فِيهَا؟ قَالَ: " قُولِي: اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي وَاهُ

عَنِّي

الْخَمْسَةَ، غَيْرَ أَبِي دَاوُدَ، وَصَحَّحَهُ التِّرْمِذِيُّ، وَالْحَاكِمُ)) واته
 فهرمویه تی ووتم ئه ی نیراوی خوا نه گهر زانیم شهوی قه دره چ
 دوعایه ک بلیم تیدا؟ فهرموی بلی خوایه تو زور لیبوردهریت و
 لیبوردنت پی خوشه جا لیم ببوره .

پرسپاری (۲۷) نایا رهمهزان په رسته کان کین؟

وهلام : نه و جوړه که سانه ن که رهمهزان دیت دهست ده که ن به
 نویژکردن و به روژوو بوون و خوداپوشین ، به لام که رهمهزان ته واو بوو
 واز له نویژ دینن پشت له مزگهوت ده که ن و نافرته تانیش له چک
 (سهرپوش) فری دده ن ، وه مه ی خور دهست ده کاته وه به مه ی
 خواردنه وه ، نه مانه رهمهزان په رستن نه ک خودا په رستن چونکه خوا
 له هر (۱۲) مانگی سال فهرمانی کاری چاکمان پی ده کات ،

نه و جوړه که سانه نه فسی خویان کردوته خوی خویان . وه خوی
 گه وره له قورنانی پیروژدا له سوره تی (الجماعه) نایه تی (۲۳)
 د ه فهرمویت ((أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ
 وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ
 بَعْدَ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۲۳

واته : ناخو بینوته نه و که سه ی مه واو ثاره زوی خوی کردوته
 په رستراوی خوی خواش به زانایی گومرای کرد وه موری ناوه به سر
 گوی و دلیدا وه په رده ی داوه به سر چاویدا ده ی جگه له خوا کی

پېنموونیی دمه‌کات، دهی بۆچی بیرناکه‌نه‌وه. ؟ وه ئیمه به‌و خوشک و
برایانه ^(دک) مادام له رهمه‌زان زāl بووی به‌سه‌ر نه‌فس و شه‌یتان ،
نه‌هێلی دواي رهمه‌زان نه‌وان به‌سه‌ردا زāl بن.

پرسیاری (۲۸) نه گهر چو ویتنه مزگهوت له رهمه زان دهست به ته راویح
کړاېو توښ نویژي عیښات نه کړدېو چی ده که ی؟

وه لّام / ده ست به نويزی ته راویح ده کی له گه ل نويز خوینان به
نیته تی نويزی عیشا، دواپی سه لام دانه وهی نیمام ، تو سه لام
ناده یته وه نويزه که ت ته واو ده که یت ، نجا دواپی له گه ل خه لک
ته راویح بکه .

پرسیاری (۳۹) نایا دروسته نافرمت دهرمان بخوات تاكو چه یزی دوا بكهوت بو نهوهی رهمه زان به تهواوی بگریت ؟

وہ لَام / بہ لَیٰ دُورستہ بہ مہرجیک پاوِیژ بہ دکتوری پَسپُور و
دیندار بکات، بہ لَام نہ گہر دکتورہ کہ ووتی زیانت پیّ دہ گات، نہ وا
دورست نیہ چونکہ پیغہ مہر (ﷺ) دہ فہرمویّ (لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ)
رَوَاهُ أَحْمَدُ، وَابْنُ مَاجَہ. واتہ موسلمان نابیّ زیان نہ لہ خوی نہ لہ
خہ لکی بدات.

پرسپاری (۴۰) كه سیكى به رۆژوو له بیرى چوو شتى خوارد ئایا رۆژوو
وهكهى دهشكى، وهنه گهر كه سیك دیتى بیرى بخاته وه
یان وازی لیبینى؟

وهلام / وادیاره له بیر چوون له سروشتى مرۆفه و له ویستى نهو
به ده ره، شریعت ناسانى کردوه و نهك ناخاته سه ره بهیرچوون،
بۆیه رۆژوو وهكهى ناشكى، وهك پیغه مبه ره ده فرمویت (مَنْ نَسِيَ
وَهُوَ صَائِمٌ، فَأَكَلَ أَوْ شَرِبَ، فَلَيْتَمَ صَوْمُهُ، فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللَّهُ وَسَقَاهُ) رواه
البخارى ومسلم، واته: كه سیكى به رۆژوو له بیرى چوو خواردى یان
خواردیه وه با رۆژوو وهكهى ته واو بکات خوا نه م خواردن و
خواردنه وهى پى به خشیه، به لام نه وهى بیبینى پیویسته بیرى
بخاته وه نه مه ده چپته بواری هاوکاری له سه ره چاکه وهك خوائ
گه وره ده فرمویت (وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا
عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۚ المائدة.
واته: یارمه تی به کترى بدهن له سه ره خواناسى و پارێزکاری و
چاکه کاری و، نه که ن هاوکاری به کترى بکه ن له سه ره گونا و سته م و
ده ست درێژى کردن.. له خودا بترسن و خۆتان له خه شمی خودایی
بپارێزن، چونکه بیگومان تۆله ی خودا زۆر به تین و پشت شکینه.

پرسپاری (۴۱) نایا نه گهر که سیک به یانی کرده وه وتیان نه مرو
 رهمه زانه ، نه یزانی بوو که بوته رهمه زان وشه ویش
 نیه تی نه هینا بوو چی بکات ؟

وه لام / مهر که سی وا بوو نه وه ندهی له م رۆژه ماوه نابی هیچ
 بخوات و نه بی ئه م رۆژه ش قهزا بکاته وه چونکه
 پیغه مبه ر (ﷺ) ده فهرمووی (مَنْ لَمْ يَجْمَعْ الصَّيَّامَ قَبْلَ الْفَجْرِ فَلَا صِيَّامَ
 لَهُ) رواه اصحاب السنن واحمد . یجمع ای یعزم ، مه رج نیه نیه ت به
 زمان بی نه گهر له شه به سه ر دلی داهات که به رۆژوو ده بی نه مه
 نیه ت

پرسپاری (۴۲) نافرته تیکی به رۆژوو له رهمه زان میرده که ی به رۆژوو
 نه بوو ناچاری کرد به رۆژ جیماعی له گهل کرد نایا نه م
 نافرته گوناھی ده گاتی ؟

وه لام / نه م پیاوه فاسقه و تاوانباره که به رۆژوو نابی ، واجبه
 هتا له توانای نه و ژنه یه به قسه ی نه کات ، به لام نه گهر به زۆر
 جیماعی له گهل کرد نه و ژنه که رۆژوو وه که ی ده شکێ و پتویسته
 نه م رۆژوو قهزا بکاته وه وه گوناھیشی ناگاتی چونکه
 پیغه مبه ر (ﷺ) ده فهرمووی (إِنَّ اللَّهَ تَجَاوَزَ لِي عَنْ أُمَّتِي الْخَطَأَ
 وَالنَّسْيَانَ وَمَا اسْتَكْرِهُوا عَلَيْهِ) واته : (له سه ر ئوممه تم نانوسری مه له و

لهبیرچوون و به زۆر پیکراو). وه پئویسته شه پیاوه زوو تهوبه
 بکات و له خوا بترسی. (بهلام لای مهزهبی شافیعی مادام به زۆریه
 ناشکی

پرسپاری (۴۳) ئایا مندال له چهند سالی نویژ و رۆژووی لهسهره ؟

وهلام : مندال ته کالیفی شهرعی لهسهرنیه وهك پئغه مبه ر(ﷺ)
 دهفه رموی (رَفَعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلَاثَةِ عَنِ النَّائِمِ حَتَّى يَسْتَقِظَ وَعَنِ الصَّبِيِّ
 حَتَّى يَحْتَلِمَ وَعَنِ الْمَجْنُونِ حَتَّى يَعْقِلَ) رواه ابن ماجه . واته سی
 كهس گونا میان لهسهرنیه خهوتوو تا به ناگا دیته وه مندال تا
 گهره دهبی شیت تا چاك ده بیته وه .

بهلام ئه بی دایك و باوك وهك پاهیتان و فیر کردن منداله کانیان به
 رۆژوو بکن ، نه گهر له توانایاندا بوو ، وهك پئغه مبه ر
 (ﷺ) دهفه رموی (مُرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ ،
 وَاضْرِبُوهُمْ عَلَيْهَا ، وَهُمْ أَبْنَاءُ عَشْرِ ، وَفَرَّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ) رواه
 أبو داود و احمد

واته : فه زمان به منداله کانتان بکن به نویژ له (۷) سالی، وه له
 (۱۰) سالی لهسهر نویژنه کردن لییان بدهن ، و هجیگه یان له گهل یه کتر
 جیا بکه نه وه . (بیگومان شه لیدان و جیجیا کردنه وه بۆ بهرزه وهندی
 منداله له دنیا و دواړو) وه گومان له وهدا نیه رۆژوو گرانتیه له نویژ

بۆیه ئه‌بێ به‌ پله‌ پله‌ بێ ، منداڵ له ۸ و ۹ و ۱۰ سالی ده‌توانی به‌ روژوو بێ و دایک و باوکی چاکتر ده‌زانن ، له‌ چهند سالی توانای هه‌یه‌ ، هاوه‌لانی پێغه‌مبه‌ر مندالی خویان به‌ روژوو ده‌کرد و خه‌ریکیان ده‌کردن به‌ یاری ، ئه‌بێ ئێمه‌ش چاو له‌ هاوه‌لان بکه‌ین

پرسپاری (٤٤) ئایا جیاوازی ولاته‌ موسلمان نیشینه‌کان له‌ سه‌ره‌تاو کۆتایی رهمه‌زان بۆچی ده‌گه‌رێته‌وه‌؟

ولام : سه‌ره‌تا له‌ پرسپاره‌که‌ نه‌م نوسیوه‌ ولاته‌ ئیسلامیه‌کان چونکه‌ ئیستا له‌ دنیا هه‌چ ولاتیك نیه‌ به‌سیسته‌می ئیسلام کار بکات ، ئه‌م جیاوازیه‌ ده‌گه‌رێته‌وه‌ بۆ جیاوازی روژ هه‌لات و روژ ئاوی ولاتان که‌ هه‌ر ولاته‌ جیاوازه‌ له‌ گه‌ل ئه‌وی تر به‌ کورتی زانیان دوو رایان هه‌یه‌ وه‌ هه‌ر دوو راش یه‌ک به‌لگه‌ ده‌هه‌ینه‌وه‌ .

یه‌که‌م : جمهور ده‌لی له‌ کوی جیهان مانگ دیترا واجبه‌ له‌ سه‌ر هه‌موو موسلمانانی جیهان به‌ روژوو بن ، بۆ چه‌ژنیش به‌ هه‌مان شیوه‌ . به‌م دوو به‌لگه‌ :

١- (فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ) البقرة ١٨٥

واته‌ : هه‌ر که‌ سێک له‌ ئێوه‌ مانگی رهمه‌زانی بینی با به‌ روژوو بیت

٢- (پێغه‌مبه‌رمان (ﷺ) هه‌رموویه‌تی (صُومُوا لِرُؤُوتِهِ ، وَأَفْطِرُوا لِرُؤُوتِهِ ، فَإِنْ غُمَّ عَلَيْكُمُ الشَّهْرُ فَعُدُّوا ثَلَاثِينَ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ) واته‌ : که‌

مانگتان دی به رۆژو بن و که مانگتان بینى بیشکینن. نهگه ره ور بوو
نهوا (شعبان) تهواو بکهن و بیکهه به سى (۳۰) پۆژ.

۲- رای دووم : ده لئی هه ر ولاته به پئی بینینی مانگی وه لاتی خوی
ئه م رایه ش هه مان ئه م دوو به لگهی رای یه که م ده هینه وه .

تیبینی جگه له مه زه به ی شافعی سی مه زه به که ی تر : ئه م
جیاوازی مه لاتن و ئاوابوون (اختلاف المطالع) ره چاوناکهن ، له هه ر
شوینیک مانگی یه که شه وه بدیتری ، یریاره که له سه ر گشت
موسلمانان واجب ده بی . ئه م یه که بوونی ره مه زان و چه ژن ئاواتی
هه موو موسلمانیکه به لام تا ئیستا له میژووی ئیسلام روینه داوه
، هه ندی جاریش ئامانجی سیاسی ریگره .

پرسپاری (۴۵) نایا نه تونین دوا ی ئیمساك شت بخوین ؟

وه لام : به لئی نه توانیت دوا ی ئیمساك خواردن و خوادنه وه بخویت
تاكو ده ركه وتنی فه جری صادق ، واته تاكو بانگی به یانی ، پیغه مبه ر
(ﷺ) ده فه رمویت (انا معاشر الانبياء امرنا ان نعجل فطرنا وان نؤخر
سحورنا وان نضع ایمانا على شمائلنا في الصلاة) رواه الطبراني واته (
ئیمه ی کومه لی پیغه مبه ران فه رمانمان پی کراوه په له بکهین له
فتارکردنه وه ، وه پاشیویش دوا بخین ، وه دهستی راسته له سه ر
چه په دابنیین له نوپژدا).

پرسپاری (۴۶) نهگهر ژنیك جه ملی هه بوو رهمهزان به رۆژوو نه بوو ،
وه سالی به سهردا سورایه وه ، ئایا رۆژوه کان
قهزاده کاته وه یان قهزاو فیدییهش دمدات؟

وه لام: پتیویسته موسلمان به زووترین کات رۆژوه کانی قهزاکاته وه
چونکه مریف نازانی کهی ده مری ، جمهور ده لی ئه وکه سهی سالی
به سهردا ده سوریتیه وه ، نهگهر عوزی شهرعی هه بوو وه که نه خۆشی
ئه وه ته نه قهزای له سه ره به لام نهگهر عوزی نه بوو قهزاو فیدییهی
له سه ره ، به لام نه بو هه نیفه ده لی عوزی هه بی یان عوزی نه بی
ته نه قهزای له سه ره ، چونکه خوا هه رمویت (فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ
مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۝ ۱۸۴ البقرة . واته:
نهگهر به کیکتان نه خۆش کهوت ، یاخود کهوته ناو سه هه ، ئه وه
ده توانیت به رۆژوو نه بیته و دواپی به قهزا بیگیریتیه وه .

پرسپاری (۴۷) نهگهر به کیك مرد به هوی نه خۆشی ئایا منداله کانی
ده توانن له جیاتی رۆژوو وه کان قهزا بکه نه وه ؟

وه لام : رۆژووی منداله کانی دورست نیه بۆ باوکیان که به هوی
نه خۆشی مردوه چونکه رۆژوو وه که نویژ وایه کهس ناتوانی له جیاتی
کهس بیکات ، به لام رۆژووی نه زر نه توانی له جیاتی مردو
قهزاکریتیه وه چونکه نه زر وه کهرز وایه له نهستییهتی وه که

پیغمبر دهفهرمویت (ﷺ) (مَنْ مَاتَ وَعَلَيْهِ صِيَامٌ صَامَ عَنْهُ وَلِيُّهُ)
رواه البخاری ومسلم. واته کهر که سیك مرد و رۆژووی له سهر بوو
سهرپه رشتیاری بۆی، دهگریته وه.

رایتریش ههیه: ئایا عوزی هه بوو یان نا، که متهرخه می کردیه
یان نا. له مهزه بهی شافییی درێژه ی ههیه.

پرسیاری (۴۸) ئەگەر که سیك به رۆژوو بوو له رۆژووی سوننهت،
چوووه سهردانی خزیمك داوای لی کرا نان بخوات نهویش
خواردی ئایا قهزای له سهره؟

وهلام: نه خیر رۆژووی سوننهت قهزا کردنه وهی ناوی، مروه
سهرپشکه له شکاندن و نه شکاندنی، وه نه گهر تهواو بکات چاکتره،
وهک پیغمبر دهفهرمویت (ﷺ) (اِنَّمَا مَثَلُ صَوْمِ التَّطَوُّعِ مَثَلُ الرَّجُلِ
يَخْرُجُ مِنْ مَالِهِ الصَّدَقَةُ فَاِنْ شَاءَ امْضَاهَا وَاِنْ شَاءَ حَبَسَهَا) رواه مسلم
والنسائي واته نموونه ی پیاوی به رۆژوو له رۆژووی سوننهت وهک
که سیك وایه هه ندیک له مائی خوی جیا دهکاته وه بۆ خیرۆسه دهقه ی
سوننهت جا نه گه رحه ز بکات دهیبه خشی وه نه گه رحه ز بکات
نایبه خشی واته سهرپشکه. وه ههروه ها پیغمبر دهفهرمویت (الصَّائِمُ
الْمُتَطَوُّعُ اَمِيرُ نَفْسِهِ اِنْ شَاءَ صَامَ وَاِنْ شَاءَ افْطَرَ). رواه اصحاب السنن.

پرسپاری (۵۱- تاكو- ۶۹) نۆزده (۱۹) بابتهی پزیشکی (مسائل

الطیبة) كه پیوهندیان به رۆزوو ههیه نایا رۆزوو

دهشکینن یان ناشکینن؟

وهلام: بهکورتی ئهوهی زانایان لهسهری کوکن که رۆزوو

دهشکینن (۳) شته:

۱- خواردن ۲- خواردنهوه ۳- سهرجیی (جیماع) ه.

وهك لهه ئایهتهدا هاتوه. (أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالآنَ بَاشِرُوهُنَّ وَأَبْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُمُوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۝ ۱۸۷ البقرة ۱۸۶

ههندیك له هاوهلانی پیغهمبهه (ﷺ) وایاندهزانی له شهوی
په مه زاندا، پاش پۆزوو شکاندن و نوێژی عیشاو خهوتن، نهگهه پاش
ماوهیه که ههستنهوه بۆ خواردن و خواردنهوه، نابیت بچنه لای
خیزانهکانیان، چونکه ئهوه قهدهغهیه و نابیت.. جا له م بارهیهوه
خودا دهفهرمویت: له شهوانی په مه زاندا تا نزیک نوێژی به یانی
دهتوانن بچنه لای هاوسهره کانتان و له گهلیان جووت ببن، ئن و میرد
ههیه که یان جلویهرگ و په رژیینه بۆ ئهوی تریان، خودا ده زانیت

ئێوه واتێدهگهن که چوونه لای خێزانه کانتان له شهوی پهمه زاندا
 پاش خهوتن و ههستانه وه تان قه ده غه یه و درووست نیه .. به لام
 له گه ل ئه وه یشدا که واتانده زانی و باوه پتان وابوو، که چی هه ر خۆتان
 پاناگرن و ده چنه لایان، خودا له و تیگه یشتنه هه له یه تان خوشبوو،
 ئیستا به بی ئه وه ی له حه رام بوونی بترسن، چنه لایان و ئه وه ی
 خودا بو ی بریارداون به ئه نجامی بگه یهن و، ده توانن تا به ره به یان،
 که په وناکیه کی باریکی ناشکرا له لای پۆژه لاته وه ده رده که ویت،
 بچنه لای هاوسه ره کانتان و، بخۆن و بخۆنه وه، ئینجا دوایی له سه ر
 پۆژوو گرته نه که تان به رده وام بن تا پۆژئاوا ده بیّت .. به لام نه گه ر له
 شه وانی پهمه زاندا بو خودا په رستی کاتیکی تاییه تیتان له
 مزگه وتیکدا برده سه ر_ که ئه وه (اعتکاف) ی پی ده لێن_ ئیتر له و
 کاتانه دا نابیّت بچنه لای خێزانه کانتان و له گه لیاندا جووت ببن ..
 نه وانه سنووره کانی خودان و مه ترازین لییان .. خودا ئا به و شیوه یه
 شیوازی پۆژوو گرته نتان بو په وون ده کاته وه، تاوه کو به چاکی
 به ندایه تی بکه ن و پارێزکار بن و خۆتان له شوینکه وتنی
 ئاره زووه کانتان دوور بخه نه وه. (رفیق): لێره دا به مانای ئه نجامدانی
 کاری ژن و میژدایه تی یه، یاخود داواکردنی ئه وه یه به قسه له
 هاوسه ر.

شتهکانی ترزانایان قیاس لهسهر ئهم سئ شته دهکهن وه
رایان جیایه له مهرشکان و نهشکانی وهك ئهمانهی خوارهوه

۱ • ئایا ته هامیل رۆژوو به تال دهکاته؟

وهلام : ئهگهر بۆ عیلاج و چارهسهر بوو رۆژوو ناشکیئ ، بهلام
ئهگهر بۆ خۆراک و بۆژانهوه (الغذاء) بوو رۆژوو دهشکیئ

۲ • ئایا حوقنه کار له رۆژوو دهکات؟

وهلام : حوقنه دوو جۆره بۆ نهخۆش ئهگهر بهمه بهستی دهرمان
بوو نهك خوراک (التغذية) ئهوه ناشکی ، جا چ له ماسولکه بێ یان
دهمار یان کۆم ، بهلام ئهوه حوقنهی بۆ خۆراکه (الغذاء) ئهوه رۆژوو
دهشکیئ چونکه دهچینه قالبی خواردن و خواردنهوه.

ئاگاداری: ههندی له زانایان دهلێن حوقنه له کۆم رۆژوو دهشکیئ
بۆیه تهقواو وخۆپاریزی چاکتره

۳ • ئایا ئهوه بهانهی له ژێر زمان دادهنرێن رۆژوو به تال

دهکهن؟

وهلام: بهلێ ئهوه بهانهی له ژێر زمان دادهنرێن رۆژوو دهشکیئن.

۴ • ئایا ئهوه مههمهی خۆی پێ چهره دهکریئ رۆژوو

دهشکیئ؟

وهلام: نهخیر رۆژوو ناشکیئ.

• ۵ ئایا قەترە رۆژوو دەشکێنی؟

قەترەکان رۆژوو ناشکێن چ لە گوێ بکری یان لەچاویان لە لووت چونکە خواردن و خواردنەوێ نینە ، وە ناچیتە بۆشای هەناو بەریچکەیی خواردن و خواردنەوێ کە دەمە .

ئاگاداری : هەندێ لەزانایان دەلێن قەترەیی لووت ئەگەر چوو هەناو قورگی رۆژوو دەشکێنی .

• ۶ ئایا دەرمانی رەبۆ (بخاخ) بۆ ئەفەس تەنگی بەکار دێ رۆژوو

دەشکێنی؟

وەلام : بوخاخ ماددەیەکی شلە بەکار دێ بۆ فروانکردنی دەمارێ هەناسە و ناگاتە گەدە وەک هەندێ لە دکتۆرەکان دەلێن بۆیە رۆژوو ناشکێنی .

• ۷ ئایا ئەو دەرمانانەی بە کار دێ بۆ غەرغەرە رۆژوو

دەشکێنی؟

وەلام : رۆژوو ناشکێن ئەو دەرمانانەی بۆ غەرغەرە بەکار دێن ، مادام قوتیان نەداتەو ، بەلام ئەگەر قوت بدرێن رۆژوو دەشکێن .

• ۸ ئایا ئۆکسجین رۆژوو دەشکێنی؟

وەلام : نەخێر رۆژوو ناشکێنی چونکە خواردن و خواردنەوێ نییە ، بەلکو لەپێکھاتەکانی هەواوە کە ئێمە هەلێدەمژین .

۹ • ئایا ئه‌و دهرمانه‌ی به‌هه‌لم (التبخ) ده‌دریته نه‌خۆش رۆژوو

ده‌شکینێ.

وه‌لام: نه‌خێر رۆژوو ناشکینێ.

۱۰ • ئایا خۆین گرتن (سحب الدم) رۆژوو ده‌شکینێ؟

وه‌لام: نه‌خێر رۆژوو ناشکینێ.

۱۱ • ئه‌گه‌ر مڕۆڤ توشی نه‌زیفی بوو ئایا رۆژوو وه‌که‌ی ده‌شکێ؟

وه‌لام: رۆیشتنی خۆین له‌به‌ر مڕۆڤ رۆژوو ناشکینێ چ له‌ دهم بی
یان لووت یان دهم وچاویان سه‌ر ، به‌لام ئه‌گه‌ر خۆین له‌ قورگی
چووه‌ خواره‌وه‌ رۆژوو ده‌شکینێ وه‌ك كه‌سێك ددانی خڕینه‌ بکێشیت
و خۆین بچێته‌ قورگی .

۱۲ • ئایا پشکنینی (الفحص) دامینێ ئن رۆژوو ده‌شکینێ؟

وه‌لام: پشکنینی (الفحص) دامینێ ئافره‌ت رۆژوو ناشکینێ .
به‌لام راهه‌یه‌ ده‌لێ ده‌شکێ

۱۳ • ئایا پشکنینی کۆمی نه‌خۆش رۆژوو ده‌شکینێ؟

وه‌لام: پشکنینی کۆم رۆژوو ناشکینێ. به‌لام راهه‌یه‌ ده‌لێ
ده‌شکێ

۱۴ • ئایا جگه‌ر رۆوو ده‌شکینێ؟

وه‌لام: به‌لێ جگه‌ره‌ رۆوو ده‌شکینێ ، ئه‌ه‌لی عیلم به‌کده‌نگن
له‌سه‌ری له‌زانایانی هاوچه‌رخ و جگه‌ له‌وانیش.

• ۱۵ ئایا دورسته ئافرهت دهرمان به کار بیئنی بۆ دواخستنی ههیز

تاكو هه موو رهمه زان بگريئ؟

وهلام: به ئی دورسته ئافرهت دهرمان به کاریبئنی تاكو هه یزی دوابخات و رهمه زان به تهواوی بگریئ ، نه خواردنی چاکتره ، وه پیویسته راویژ به دکتور بکات نه وهك زیان به ته ندورستی بگهینی.

• ۱۶ ئایا دورسته له کاتی به رۆژوو بوون فلچه و مهعجون

به کاریبئنی؟

وهلام : پیویسته مرفی به رۆژوو پیش بانگی به یانی یان دواپی رۆژوو شکاندن و شهو فلچه و مهعجون به کاریبئنی نه مه یان چاکتره ، به لام نه گهر به کاریشی هینا له کاتی به رۆژوو بوون قه ی ناكا به مه رجی هپی قوت نه داته وه ، نه گهر هپی قوت دایه وه رۆژوه که ی ده شکئ.

• ۱۷ ئایا به رشانه وه رۆژوو ده شکئ؟

وهلام: نه گهر بی دهستی خوی رشایه وه ناشکی، به لام نه گهر به خوی خوی رشانه وه ده شکئ.

• ۱۸ ئایا ئافرهتی حامیله و شیرده رۆژوو یان له سه ره؟

وهلام : نه گهر توانایان هه بوو و زیانیان پی نه ده گه یشت نه وه واجبه به رۆژوو بن ، به لام نه گهر توانایان نه بوو و زیانیان پی ده گه یشت بۆیان هه یه به رۆژوو نه بن و دواتر قه زای بکه نه وه .

پرسیاری (۷۰) نهگه ر ئافره تی (سکپر) یان (شیر دهر) به روژوو
نه بوون له رهمهزان ئایا چیان ده که ویتته سه ره؟

وهلام / زانایان رایان جیا به له م باره وه چوار رایان هیه ۱-
حامیله و شیر ده ره ته نها فیدیان له سه ره بیّ قه زا کردنه وه، نه مه ش له
ئیبینو عه بباس و ئیبینو عومهر نه قل کراوه. ۲- ته نها
قه زا کردنه وه یان له سه ره بیّ فیدییه، نه مه ش قسه ی کۆمه لیک له
زانایانه. ۳- قه زاو فیدیانه له سه ره، نه مه ش قسه ی مجاهیدو به کۆ
له قه وه کانی شافیعی و نه حمه ده. ۴- شیر ده ره قه زاده کاته وه و
فیدییه ش ده دات، به لام حامیله ته نها قه زاده کاته وه.

رای په سندن: نۆر له زانایان خالی (۲) ته رجیح و په سندن
ده که ن که ته نها قه زایان له سه ره بیّ فیدییه، له م زانایانه ش
حه سه نی به سه ری و ئیبراهیمی نه خه ی و عه تاو زوهری و زو ها ک
و نه وزاعی و ره بیعه و سه وری و نه بو حه نیفه و له یس و ته بری و نه بو
سه ورو نه بو عوبیدو.....هتد.

پرسیاری (۷۱) جیاوازی که فاره ت و فیدییه چیه؟ وه که ی واجب ده بیّ؟

وهلام / سه ره تا (فدیة) نه وه یه: به هۆی نه کردنی خواپه رستنیك
واجب بیّ. (کفارة) نه وه یه: به هۆی گونا هیک واجب بیّ، وه نۆر
که س لیکیان جودا ناکاته وه به لام لیک جیان، فیدییه: نه وه یه وه ک

لَمْ يَأْتِهِمْ دَا هَاتُوهُ (وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ ۱۸۴ البقرة ۱۸۴)

وه نهو كهسانه يش كه به زهحمهت نه بيټ ناتوانن به پوژوو بن،
 نه مهيه ماناي: وعلي الذين يطيقونه وهكو پياوي پير، يان نه خوشتيك
 كه چاك بوونه وهى نه بيټ، .. نه مانه بو يان ههيه كه به پوژوو نه بن و،
 لهبرى هه پوژيك (فيديه) بدهن، واته: زه ميك خواردن بدهن، جا
 خواردنه كه خوئ بدهن، يان نرخي زه ميك خواردن بدهن .. خو نه گهر
 زهحمهتي پوژوو گرته كه يان زوړ زياد نه بيټ، نه وه به پوژوو بوونيان
 باشته، نه گهر به جواني سه رنجي بدهن و لتي

وورد بښه وه .. چونكه به پوژوو بوون مايه ي نزيك بوونه وهيه له
 خوداو، هو كاريكي كاريگه ريشه بو ته ندروستي ناده ميزاد

به لام كه فارهت نه وهيه وهك له م فرموده د هاتوو ه، (عَنْ أَبِي
 هُرَيْرَةَ قَالَ : جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ) فَقَالَ : هَلَكْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ
 قَالَ ، وَمَا أَهْلَكَ . قَالَ : وَقَعْتُ عَلَى امْرَأَتِي فِي رَمَضَانَ . قَالَ ، فَهَلْ
 تَجِدُ مَا تُغْفِقُ رَقَبَةً . قَالَ لَا ، قَالَ : فَهَلْ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَصُومَ شَهْرَيْنِ
 مُتَابَعَيْنِ . قَالَ لَا ، قَالَ : فَهَلْ تَجِدُ مَا تُطْعِمُ سِتِّينَ مِسْكِينًا . قَالَ لَا ،
 قَالَ ، ثُمَّ جَلَسَ فَأَتَى النَّبِيُّ ﷺ بِعَرَقٍ فِيهِ تَمْرٌ فَقَالَ : تَصَدَّقْ بِهَذَا
 فَقَالَ أَفْقَرُ مِنَّا فَمَا بَيْنَ لَابَتَيْهَا بَيْنَ أَخْوَجِ إِلَيْهِ مِنَّا فَضَحِكَ النَّبِيُّ
 ﷺ حَتَّى بَدَتْ أُنْيَابُهُ ، ثُمَّ قَالَ لَهُ ، اذْهَبْ فَأَطْعِمْهُ أَهْلَكَ . رَوَاهُ

(۱۰۳) پرسپار و وهلامی شهرعی لمسه رهمهزان

الْبُخَارِيُّ وَ مُسْلِمٌ) كَابِرَايِكَ هَاتِه لای پیغهمبر (ﷺ) وتی فه وتا ووم
 نه ی نیژدراوی خوا ، فه رمووی بۆچی؟ وتی به روژ له ره مه زان جیما عم
 له گه ل خیزانی خۆم کردیه ، پێ فه رموو به ندیك ئازاد بکه ، کابرا وتی
 ناتوانم ، فه رمووی (٦٠) روژ له سه ریه ک به روژوو به ، کابرا وتی ناتوانم
 ، پێ فه رموو (٦٠) فه قیر نان بده ، کابرا وتی ناتوانم ، دانیشیت له م
 کاتدا سه به تیک خورما بۆ پیغهمبر هات فه رمووی برو ئه م سه به ته
 خورمایه بکه خیر ، کابرا وتی له من فه قیر تر نیه ، پیغهمبر (ﷺ)
 بیکه نی و فه رمووی برو بیده که س و کاری خۆت .

ناگاداری : که فارہ تی جیماع بہ ریز بہ ندیہ :

۱- يهك بهنده نازاد كردن كه له م زه مانه نه ماوه.

۲- دو مانگ له سهر يه ك به روښو بوون بڼې پچران مه گره عوزی

شہرعی ماہی:

۳- نان دانی (۶۰) فقیر.

وہابی نہ یوں وہش بگریتہ وہ ، وہ تہ وہش بکات، نہ م

که فارته تایبته به مانگی ره مه زان ، نهم که فارته واجبه .

بۇ زانىبارى: جگە لە رەمەزان جىماع ئىم كە فارەتى ناوئ

پرسیاری (۷۲) ئەگەر کەسیك جەنابەتى لەسەر بوو، بەلام خوشوشتنى خستە دوايى بانگى بەيانى ئايا رۆژووەكەى دروستە؟

ۋەلام: بەلى رۆژووەكەى دروستە ، چونكە پاکی لە جەنابەت بەمەرج دانەنراوە بۆ رۆژوو ، بەلام لەسەرى واجبە خۆى بشوات بۆ كردنى نوێژى بەيانى .

پرسیاری (۷۳) ئەگەر کەسیك بە ئەنقەست لە رەمەزان رۆژووى شکاند چى لەسەرە؟

ۋەلام : واجبە تەوبە بکات ، چونكە گوناھىكى گەورەى ئەنجام داوە ، ۋە ئەبى لە جياتى ھەر رۆژىك رۆژووىك بگريتەوہ .

پرسیاری (۷۴) ئايا دروستە ئەكاتى بە رۆژووبونى (۶) رۆژى شەھووال نيهەتى قەزاش بىنى بۆ ئەووى مانگى رەمەزانى لەسەرە واتە (نیهەتى واجب و سوننەتى لى بىنى) ؟

ۋەلام : نەخیر دروست نیه ، چونكە ھەر يەكەيان عیبادەتێكى سەرەخۆيە و ناچنە ناویەكترى، جا ئەگەر کەسیك وایکردبوو کامیانى بۆ حیسابە، زانایان رای جودایان ھەيە ھەيانە دەلى

واجبه که ی بۆ حیساب ده کری، چونکه واجب له پیشتره له
سوننه ت،

**پرسیاری (۷۵) نایا دورسته له رهمهزان چیشته خانه بکریته وه؟
وه نه گهر خواردنه که خه لکی ناموسلمان بخوات دورسته؟**

وه لام: نه خیر دورست نیه له رۆزانی رهمهزان چیشته خانه
بکریته وه، چونکه ئه مه بی ریزی و به سووک سهیر کردنی مانگی
پیرۆزی رهمهزانه و یارمهتی دانی گونا و تاوانه. خوا ده فهرمویت
(وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ

إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿۲﴾ المائدة: واته: (ئه ی ئه وانه ی باوه پتان
ههیه،
، یارمهتی و کۆمهکی یه کتر بکه ن له سه ر چاکه و خواناسی، نه که ن
یارمهتی و کۆمهکی یه کتر بکه ن له سه ر گوناوه ده ستریزی، له خوا
بترسن و پارێزگار بن، چونکه به پاستی خوا زۆر به توندی تۆله
ده سینیت

وه ئه وانه ی عوزی شه رعیان ههیه به رۆژوو نه بن له رهمهزان وهک
نه خۆش و ریبار و ئافرهتی هه یزار و هتد، واجبه له سه ریان
بی رۆژوی خۆیان ده رنه خه ن له بهر چاوی خه لکی،

پرسپاری (۷۶) نایا نیعتکاف جگه له مزگهوتی مککه و مه‌دینه و قودس دورسته؟

وولام: به‌لئی دورسته شیخ محمد صالح عوسمین ده‌فرمویت
هه‌موو مزگه‌وته‌کانی دنیا سوننه‌ته نیعتکافیان تیا بکری، نعتیکاف
تاییه‌ت نیه به‌م سئ مزگه‌وته، نه‌و‌حه‌دیه‌سی ده‌لئی (لا اعتکاف الا فی
المساجد الثلاثة) ئەم‌حه‌دیه‌سه‌زه‌عیفه

وه‌مه‌ندی زانا ده‌فرموون هه‌رمزگه‌وتیک جه‌ماعه‌تی تیا بکری
دورستیشه نیعتیکافی تیا بکری چونکه خوا به‌راهایی باسی مزگه‌وت
ده‌کات ده‌فرمویت (وَلَا تُبَشِّرُوهُمْ وَأَنْتُمْ عَكْفُونَ فِي
الْمَسْجِدِ) البقرة ۷۷

پرسپاری (۷۷) نایا پیغه‌مبه‌ر چو‌ن هه‌لسوکه‌وتی له‌گه‌ل رهمه‌زن ده‌کرد کاتی ئەم‌مانگه‌ده‌هات؟

وه‌لام: به‌کورتی هه‌لسوکه‌وتی پیغه‌مبه‌ر به‌م شیوه‌بووه.

۱. به‌شاهیدی یه‌ک‌شاهید ده‌یکرده په‌مه‌زان ئەگه‌ر‌که‌س‌مانگی
نه‌دی‌بایه‌سی شه‌عبانی ته‌واو ده‌کرد

۲. که‌په‌مه‌زان هاتن جیگیر ده‌بوو “ئینجا نیه‌ت پێویسته (مَنْ
لَمْ يَجْمَعْ الصَّيَّامَ قَبْلَ الْفَجْرِ فَلَا صِيَّامَ لَهُ) رواه ابو داود

۳. له سونه ته کانی پیغه مبه ره پارشیو کردن (تَسَحَّرُوا فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَةً) رواه البخاری و مسلم و اته : پارشیو بکهن چونکه خواردنی پارشیو خواردنیکی موباره که

۴. په له کردن له رۆژوو شکاندن “ پیغه مبه ر فتار کردنه وهی پیش نویژی مه غریب ده خست ، به خورما نه که ر خورما نه بوايه به ناو ده یفه رموو (لا يزال الناس بخير ما عجلوا الفطر) رواه مسلم و البخاري و اته : خه لك به رده وام له خیردان مادام په له ده کهن له رۆژوو شکاندن.

۵. دوعا له کاتی فتار کردنه وه زۆر دوعا هیه له م باره یه وه یه کی له وانه ده یفه رموو (الحمد لله الذي اعانني فصمت و رزقني فأفطرت) رواه ابو داود و اته : سوپاس بق خوا یارمه تی دام به رۆژوو بووم ، وه رزقی دام رۆژووم پی شکاند.

۶. له سونه ته کانی پیغه مبه ر نه جامدانی نویژی تراویح

۷. زۆر عیبادت کردن له (۱۰) شهوی کوتایی رهمهزان

۸. اعتیکاف کردن و مانه وه له مزگهوت

۹. زۆر قورئان خویندن

۱۰. زۆر خیرو سه ده قه کردن

پرسپاری (۷۸) نایا دروسته له شهوانی رهمهزان پیاو بچیته لای خیزانی ؟

وهلام / بهلای دروسته پیاو بچیته لای خیزانی خوی له شهوی
رهمهزان له پاش نویژی مه غریب تاكو نویژی به یانی .

پرسپاری (۷۹) نایا خوین به خشین رۆژو دهشکینی ؟

وهلام / لهسهر قهولی په سندی زانا یان خوین به خشین رۆژو
ناشکینی وهك له بوخاری دا هاتوو كه ئیبنو عه بباس
ده فهرمووی (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ) احْتَجَمَ وَهُوَ صَائِمٌ) واته پیغه مبه
حیجامه ی کرد به رۆژو بوو ، وه ههروه ها خوین له خو گردن بو
پشکین رۆژو ناشکینی

به کورتی خوین به خشین و خوین له خو گردن و حیجامه رۆژو
به تال ناکه نه به لام ده بی پهاوی نه و بکریت نه بیته هۆکاری نه وهی
پۆژوه وان بی هیزی دواتر پۆژوه که ی بشکینی

پرسپاری (۸۰) نایا چ جوړه نه خوشیک بوی ههیه به پۆژوو نه بی ؟

وهلام / دیاره به دهقی نایه نه خۆشی روخسه ته ، وه زانا یان
پای جوړاو و جوړیان ههیه ، پای په سهند نه وهیه هه نه خوشیه که به
پۆژوو زیاد بکات یان چاک بونه وهی دوا بخات نه و دوانه ده توانن به

رۆژو نه بن له ئیمام نهحه دیان پرسی گهی نهخۆشی دهتوانی به پۆژوو نه بی فهرموی نه گهر له توانای دانه بی . زۆر نهخۆشی ههیه مروژ بی توانا دهکات “ وا چاکه خۆی تاقیبکاته وه پۆژیک دوو پۆژ نه گهر بی توانا بوو با موسلمان روخسهه ههلبژێری وهك پیغه مبهه ده فره مویت (إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ تُؤْتَى رُخْصَةٌ كَمَا يُحِبُّ أَنْ تُؤْتَى عَزَائِمُهُ) رواه احمد واته : خوا پیخۆشه روخسهه وه رگرن ههروهك پیخۆشه هیممهت وه رگرن.

پرسیاری (۸۱) حوکمی نهو کهسه چیه که له رهمهزان به رۆژوو نابی و به ناشکراش شت دهخوات؟

وهلام / شتیکی ناشکرایه رهمهزان واجبه به قورئان و سوننهت ، وه روکنیکه له ئهرکانی ئیسلام ، جا به رۆژوو نه بوون تاوانیکی گهرهیه و بی ئهری کردنی خوا و پیغه مبهه، وه به ناشکرا کردنی ئهم تاوانهش سزاکی گهرهتره و قورستره خوا بهمانپاریزی، پیغه مبهه ده فره مویت (قال رسول الله ﷺ لا غِيَةَ لِفَاسِقٍ ، ولا مُجَاهِرٍ ، وكلُّ أمي معالي إلا المجاهرون». أخرجه الترمذي). واته : غهیهه نه بهاسی فاسق و گونا ههری به ناشکرا بکریت ، هه مو ئومهه ده بوردریت ته نهه ئهوانی گونا هه کهن و دین ناو خه لیکش

هه لگرتنه واته گوناھمی لهسەر نانوسریّ به لام قهزا کردنه وهی لهسەر ده مینّی، رای دووم ده لّی قهزای لهسەر نیه . به کورتی ئیحتیات وهرگرتن باشتره له ههردوو را.

پرسپاری (۸۲) ئه گهر که سیّک به روژوو نه بوو له رهمهزان به بیّ عوزری شهرعی، دواپی رهمهزانیکی تر هاتهوه ئه و که سه تۆبهی کرد ئایا ته نها قهزای لهسهره یان قهزاو فیدیه؟

وهلام: ئه و که سه ئه گهر تۆبهی کرد یه کهم جار ئه م رهمهزانه ده گریّ که له ناویدا به، دواپی رهمهزانه قه و تاوه که قهزاده کاته وه، جا هندیّ له زانایان ده لّین بۆ ئه و رهمهزانهی سالی به سه ردا سوراوه ته وه ئه بیّ قهزا بکاته وه و فیدیهش بدات، به لام ئه بو هه نیفه و هاوپیانی ده لّین ته نها قهزا کردنه وهی لهسهره بیّ فیدیه جا عوزری شهرعی هه بیّ یان نه بیّ چونکه خوا ده فهرموویّت (وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۖ ۱۸۵ البقره ئه و که سه ی نه خۆش بیّت، یاخود له سه فهردا بیّت، ده توانیّت به پۆژوو نه بیّت و، دواپی به قهزا بیگی پۆته وه. شه وکانیش ئه م رایه په سندن ده کا

پرسیاری (۸۴) زور جاران گویمان له چه دیسیک دهبی که پیغه مبهه
 دهه رمویت (إِذَا سَمِعَ أَحَدُكُمْ النِّدَاءَ وَالْإِنَاءَ عَلَى يَدِهِ فَلَا
 يَضَعُهُ حَتَّى يَقْضِيَ حَاجَتَهُ مِنْهُ) أحمد ، وأبو داود ،
 والحاكم ، والبيهقي) واته نه گهر یه کیك خواردنی
 له دهست دابوو بانگی دا با بیخوات جا نایا دورسته
 له کاتی بانگ به ردهوام بین له سهر خواردن؟

وهلام / شتیکی ناشکرایه رۆژوو له کاتی ده رکه وتنی فه جری
 صادق دهست پی دهکات که کاتی بانگی به یانییه وهك خوا
 دهه رمویت وَكَلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَبَيِّنَ لَكُمْ الْخَطِيطُ الْأَبْيَضُ مِنَ
 الْخَطِيطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُمُوا الصَّيَّامَ إِلَى الْآيِلِ ۱۸۷ البقرة
 واته : ده بخۆن و بخۆنه وه هتا به پوونی به ره به یان و سپیده تان بۆ
 ده رده که ویت و له پۆژه لاته وه دیارده دات و تاریکی شه و لاده بات،
 له وه ودوا پۆژوه که تان ببه نه سه رتا شه دادیت و (خۆرئاوا ده بیت)
 . جا نه گهر فه جری صادق هات خواردن و خواردنه وه قه ده غیه ،
 به لام له نه سلدا دوو بانگ هیه بانگی به که م کاتی فه جرنیه و
 نه توانیت خواردن و خواردنه وه بخۆیت وهك له م فه رموده دا هاتوه ،
 (إِنَّ بِالْأَيِّلِ يُؤَدَّنُ بِلَيْلٍ فَكَلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يُؤَدَّنَ ابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ) رواه
 البخاري و مسلم واته بیلال بانگ به شه و دات بخۆن و بخۆنه وه

تاكو كورى نوم مهكتوم بانگ ده دات ،. ثبن قهيم ده لى جمهور بؤ
 نه وه چوپينه له دواى دهركه وتنى فهجر نابى شت بخورى كه نه مه
 قسه ي پيشه وايانى هر چوار مه زه به به لآم نه وه رموده ي ده لى (ذَا
 سَمِعَ أَحَدَكُمْ النَّدَاءَ وَالْإِنَاءَ عَلَى يَدِهِ فَلَا يَضَعُهُ حَتَّى يَقْضِيَ حَاجَتَهُ مِنْهُ)
 ده گونجى له گه ل بانگى يه كه مى بى به م شيوه فه رموده كان
 دزايه تيان له گه ل يه كتر نابى ، له فه رموده تر هاتووه . (عَنِ ابْنِ
 مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ) (لَا يَمْنَعَنَّ أَحَدًا مِنْكُمْ أَذَانُ بِلَالٍ أَوْ
 قَالَ نَدَاءُ بِلَالٍ مِنْ سُحُورِهِ فَإِنَّهُ يُؤْذَنُ أَوْ قَالَ يُتَادَى لِيَرْجَعَ قَائِمُكُمْ أَوْ
 لِيَتَنَبَّهَ نَائِمُكُمْ). (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ مُسْلِمٌ)

پرسپارى (۸۵) ناييا دورسته ژن ئيعتكاف بكات له مزگه وهت ؟

وه لآم / ئيعتكاف واته : مانه وه له مزگه وت به مه به ستى
 خواپه رستى شتىكى مه شروعه بؤ پياو وژن ، به لآم نه ونده هه يه
 ئافره تى به ميژد نه بى به ئيزنى ميژده كه ي بى ، بى ميژد يش به ئيزنى
 سه رپه رشتياري ، ئيبنو قودامه ي مه قديسى ده لى بؤ ئافره تان له
هه موو مزگه وتيك دورسته ئيعتكاف بكه ن با ئه م مزگه وت
جه ماعه تيشى تيا نه كرى ، چونكه جه ماعه ت له سه ر ژنان واجب نيه .
نه بو حه نيفه و سه وري ده لآين بؤ ژن دورسته له مالى خوئى شوئيتيك
بكاتنه مزگه وت و ئيعتكافى تيا بكات نه مه بؤى چاكتره و باشتره .

پرسپار/ (۸۶) دوو پرسپار- نایا پوژووگرتن بئ نویرکردن
 قه ببوله، ۲- وه نهه فهرمووده بییه دهلی (وَمَنْ صَامَ
 رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ) نایا
 گووناھی گهورمو بچوک دهگریته وه ؟

وه لامی به کهم : (نایا پوژوو بئ نویر قه ببوله زدر له زانایان ده لیئ
 نویر نه کهر کافره ، کافریش عیباده تی قه ببول نیه، به به لگی ۱-
 قورئان (فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَأِخْوَانُكُمْ فِي
 الدِّينِ وَفُصِّلَ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝ ۱۱ التوبة ۝ ۱۱)
 ئینجا نه کهر په شیمان بوونه وه و نویرئان به جئ مینا و زه کاتیان
 دا نه وه براتسان له ناییندا وه ئیمه به لگه کان پوون ده کهینه وه بؤ
 که لیک که ده یزان.

۲- فهرمووده (الْفَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ
 كَفَرَ) اخرجه احمد واته په یمانی نیتوان ئیمه و کافران نویرده ، نه وه ی
 وازی لی بئنی کافره .

۳- قسه ی هاوه لانی پیغه مبه ر زدر له هاوان نویرنه کهر به کافر
 داده نین له وانه ئیمامی عومه ده فهرمویت (عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ : لَا حَظَّ فِي الْإِسْلَامِ لِمَنْ تَرَكَ الصَّلَاةَ. وَعَنْ
 عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ : مَنْ لَمْ يُصَلِّ فَهُوَ كَافِرٌ. وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ

مَنْ لَمْ يُصَلِّ فَلَا دِينَ لَهُ رواه البيهقي واته بهشی نیه له نیسلام
ئهوهی واز له نویژ بینئ.

۴- عهبدولای کوری شهقیق دهلی (وعن شقیق بن عبد الله التابعي
المتفق على جلالته رحمه الله ، قَالَ : كَانَ أَصْحَابُ مُحَمَّدٍ (ﷺ) لَا يَرُونَ
شَيْئًا مِنَ الْأَعْمَالِ تَرَكُّهُ كُفْرٌ غَيْرَ الصَّلَاةِ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ) واته
هاوهلاتی پیغه مبهروزمینانی هیچ کاریکیان به کوپردانه ناوه جکه
له نویژ.

ولامی دووم : (مَنْ صَامَ رَمَضَانَ) واته هرکه سیک له رهمزان به
رۆژوو بی (إِيْمَانًا) واته بهوای به خوا هه بی و هرچی هه والی پیدای
به راستی بزانی ، (وَاحْتِسَابًا) واته رۆژوو وه که بق رهمزاندی خوا بی و
داوای پاداشتیش له و بکهی . (غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ) له گوناھی
رابردوی ده بوردری. جمهور دهلی نه م لیبورنه گوناھی گه وه
ناگریتوه . به به لگهی پیغه مبهرو ده فهرمویت (الصلوات الخمس و الجمعة
إلى الجمعة و رمضان إلى رمضان مكفرات ما بينهما إذا اجتبت الكبائر)
رواه مسلم. واته : له نیوان پینج نویژه فهرزه کان و ههینی بق
ههینی ورهمزان بق رهمزان گونا رهش ده بنه وه ، نه گهر
خوپاریزی کرا له گونا هه گهره کان.

پرسپاری ۸۷/ نایا قوتابی له کاتی تاقیکردنه و (امتحان) دهتوانی به رۆژوو نه بی؟

وهلام : نه خیر دورست نیه به رۆژوو نه بی به بیانوی تاقیکردنه وه ، چونکه دهتوانی به شهو بخوینی له جیاتی رۆژ باشتیش ده خویندری ، به تایبهتی زۆر له خه لکی ئەم زه مانه شهوانی رهههزان ناخه ون .

پرسپاری ۸۸/ نایا گی بۆی رهوایه رۆژوو بشیکنی له رهههزان؟

وهلام : نه وانیه بۆیان رهوایه به رۆژوو نه بن چه نده جوریکن له وانه : ۱- نه خوش ورێبوار ، به به لگی (فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۝۱۸۴) البقرة (۱۸۴)

۲- ئافرهتی حامیله وشیر دهر نه گهر له خۆیان یان له منداله که یان یان له خۆی و منداله که ی بترسین زیانیان پی بگات .

۳- چه یزدارو مندال بوو نه بی رۆژوو وه که یان بشکینن ، به لکو حهرامه به رۆژوو بن .

۴- بۆ به رژه وهندی که سیک که رزگاری بکات ، بۆ نمونه که سیک ناگر دهووری داوه نهو ده چیت رزگاری دهکات .

پرسیاری ۸۹/ نهگهر كه سېك چوووه عومره له رهمهزان ئايا بۆي ههيه به رۆژوو نه بۆي؟ وهدياره رهمهزان واجبه و عومرهش سوننه ته

وهلام : به ئۆي دورسته با رهمهزان واجب بۆي و عومرهش سوننهت ، چونكه پيغه مبه ر له فته تحى مككه به رۆژوو نه بوو (انه فتح مكة في السنة الثامنة من الهجرة في رمضان ولم يصم بقية الشهر) اخرجه مسلم ، به يه كه دهنگى موسلمانان و به به لگه ي قورئان و سوننهت ، ريپوار له سه رى واجب نيه به رۆژوو بۆي ، ئبنو عه بياس ده ئۆي (قد صام رسول الله و افطر ، فمن شاء صام ومن شاء افطر) اخرجه البخاري و اته پيغه مبه ر له سه فر به رۆژوو بووه ، وه به رۆژووش نه بووه ، جا ئه وه ي حه زده كا با به رۆژوو بۆي ، ئه وه ي حه زده كا با به رۆژوو نه بۆي ، جا ئه م سه فره بۆي گه شت و گوزار و خوشيش بۆي ، با ئۆتۆمبيلى فينك و خوشيش بۆي هه ر دورسته به رۆژوو نه بۆي ، چونكه سه فره هۆكاره بۆي دورست بوونى .

ئاگادارى : هه ر كاتى ريپوار بۆي هه بوو نوپژ كورت بكاته وه ، بۆي هه به رۆژوو نه بۆي ، به لام نه بۆي قه زاي بكاته وه .

پرسپاری ۹۰/ نایا ئاو له دەم وەردان رۆژوو دەشکینێ ؟

وهلام : (التمضض) واته ئاو له دەم وەردان و دوايش فریبدری،
رۆژوو ناشکینێ ، ئەگەر بێ ویستی خۆی هەندێک له گەرووی چوو
خوارەوه هەرناشکی، چونکه ئەو شتانەی رۆژوو دەشکینن ئەبێ (۳)
مەرجی هەبێ

۱- ئەبێ ئەو کەسە زانیبیتی ئەو شتە رۆژوو دەشکینێ بۆ
نموونه (عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَتْ أَفْطَرْنَا
عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ (ﷺ) يَوْمَ غَيْمٍ ثُمَّ طَلَعَتِ الشَّمْسُ) ئەسمای کچی
ئەبوبکر دەلی لەسەردەمی پێغه مبه رۆژوومان شکاند له رۆژیکی تەم
ومز ، دواي رۆژ دەرکەوت ، (جا بەتەواوی رۆژ نەبۆتەوه نایا ئەم
رۆژوووە گیردراوەتەوه یان نا)

۲- ناگای لەخۆبێ و لەبیری نەچووبی بۆ نموونه پێغه مبه
دەفەرمویت ((ﷺ)) (مَنْ نَسِيَ وَهُوَ صَائِمٌ، فَأَكَلَ أَوْ شَرِبَ، فَلَيْسَ
صَوْمُهُ، فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللَّهُ وَسَقَاهُ) - مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ ، واتە: کەسیکی بە
رۆژوو لەبیری چوو خواردی یان خواردیەوه با رۆژوو وەکە ی تەواو
بکات، خوا ئەم خواردن و خواردنەوهی پێ بەخشیوه

۳- بە ویستی خۆی بێ بە نۆزی ئەبێ بۆ نموونه خوا دەفەرمویت.
(مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ
وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ)

عَظِيمٌ ۱۰۶ النحل، واته: هرکه سيٽک پاش موسلمان بونى نه گهر به
 زور ليکړدن و نازاردان_ ووشيه کي کوږ به سر زمانيدا بيټ، به لام له
 کاتيکدا که نيمان له دليدا جيگيړو دامه زراو بيټ، نه وه هيچي له سر
 نيه... به لام گهر دلي به بي باوه پ بون خوښنود بيټ، نه وه خشم
 و غزه بي خودا ده يگريته وه، وه له دواړوځدا سزايه کي زور گه وره يان
 بې هيه .

پرسیاری ۹۱/نایا خه نه له قژ (پرچ) نان روژوو دمشکینی؟

وہ لأم: نہ خیر رڈوو ناشکینئ ، وہ زیانی بؤ نویژیش نیہ ، چونکہ ریگر نیہ له گہ یشتنی ئاو بؤ تہ رېوونی ئەندامه کانی له ش.

پرسیاری ۹۲/ نه گهر که سیکی به رۆژوو له رهمه زان خوێ رشاندوه،
 ئایا رۆژوو و مکهی دمشکی؟

وہ لام: نہ گہر نہ وکسہ بزانی نہ م کارہ رڈو و دہ شکینی نہ و
 رڈو و دہ کی دہ شکئی و نہ بی قہ زای بکاتہ و ، بہ لام نہ گہر نہ یدہ زانی
 دہ شکئی ، ناشکی ، و نہ وکسہ ی بی ویستی خوی دہ رشیتہ و
 ہیچی لہ سر نیہ وک پیغہ مہر دہ فرمویت (مَنْ ذَرَعَهُ الْقَيُّ فُلًا قَضَاءُ
 عَلَيْهِ وَمَنْ اسْتَقَاءَ فَعَلَيْهِ الْقَضَاءُ) (خرجه احمد و ابو داود

واته: ههركه سيك رشانه وهی به سهردا زال بوو، قهزاكر دنه وهی
 رۆژوو له سهر نیه، ههركه سيكيش به قهس دی خو ی پرشینته وه،
 بارۆژوو هه قهزا بکاته وه. **أَسْبَغُ الوُضُوءَ، وَخَلَّ جَبَّتْ**

پرسپاری ۹۲/ ئایا مانای نه م قهرمووده: (**أَسْبَغُ الوُضُوءَ، وَخَلَّ جَبَّتْ**)
الْبَلَّغِ، وَبَالِغٍ فِي الْإِسْتِشَاقِ، إِلَّا أَنَّهُ تَكُونُ صَانِمًا)
 رواه أبو داود والترمذی، (جیه؟

وهلام: (**وَبَالِغٍ فِي الْإِسْتِشَاقِ، إِلَّا أَنَّهُ تَكُونُ صَانِمًا**) واته له دهست
 نوێژ ناو له لوتت وهربكه و به ره وه سه ره وهش هه لیمزه، مه گه به رۆژوو
 بی، واته له حاله تی رۆژوودا هه لته مژی، چونكه ده چپته ناو بۆشایی و
 رۆژوو هه ده شكی،

پرسپاری ۹۴/ ئایا نه گه به نه زانی و له بیر چوون شتیك بکهی رۆژوو
 ده شكی؟

وهلام: هه مو نه و شتانهی رۆژوو ده شكینن نه گه به نه زانی
 نه نجام دران رۆژوو ناشکینن، به به لگی (**رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا**
أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ ۲۸۶ البقرة)

(**رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا...**) مرۆفی موسلمان ده بیته هه میسه پوو
 له خودا بیته و، داوای په حمه تی لی بکات، نه وه تا لی ره دا خودای

خوا ئاسانکاری بۆ ئیوه دهوئیت و نایهوئیت (پهرستن و
فهزدهكانتان) لهسهر قورس و گران بکات.

پرسپاری ۹۷ ئایا کهی زهکات واجب بووه؟ وه بهلگه چیه لهسهری؟

وهلام : زهکات روکنی سییهمی ئیسلامه، له مانگی شهوالی دوومی
کۆچی واجب کراوه، به بهلگهی قورئان سوننهت له (۸۲) جیگا له
قورئان نوێژو زهکات فهرمان به جیهینانیان کراوه، بۆ نمونه (۱).
وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاٰكِعِيْنَ (البقرة: ۴۳) واته:
دوای نهوهی داوای باوهپ هینان و موسلمان بوونی لیکردن، نینجا
دهفهرموئیت: نوێژ بکهن و به چاکیی ئهجمای بدهن، وه لهو مالهی
که خودا پێیداوون زهکات بدهن وه لهگهڵ ئهوانه دا که به جهاماعت
نوێژ دهکهن، ئیوهش لهگهڵیاندا نوێژهكانتان بکهن، چونکه ئهوه
مایه ی به کهرتنتانهو، وا دهکات به هاوارو هانای یهکتریه وه بچن.

وه بهلگهی فهرمووده (الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ
مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ،
وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا) مسلم لهم فهرمووده تهنها
باسی (وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ) سییهم: شت له ئیسلامدا: ئهبی زهکات
بدهی، زهکات نهوهیه: مسولمانی ههبوو نهختیک له مالی خوی ئهداته
مرفی ههزارو نه دار، سالی یه کجار، به مهرجیک بگاته پاددهی

زهکات، له چل بهش يهك بهش زهكاته، واته: له سهدا دوو ونيو، مالى بازركانيش ههروايه، له دانهويژه: له چل تهنهكه به تهنهكهى نهوت (٤) تهنهكه زهكاته، له پرشه ولاخ له (٣٠) سهر، يهك گويلىكى نيترى يهك سالة، وه له (٤٠) سهر يهك گويلىكى ميى دوو سالة، له مهرو بزن له چل سهر، يهك بزنه، يان يهك مهروه، له (١٢١) دوو له (٢٠١) ٣ له (٤٠٠) چوار .

ههروهها سهرفيترهى پهمهزان له جياتى خوت وهاوسهرو مندالت، دوو كيلو دانهويژه، يان نرخهكهى نهبي بدهى به ههزار، لهسهر فهرمودهى نيمامى نهبوو حنيفه پهرحمتهى خواى لى بي.

پرسپارى ٩٨ نايان نهو چينانه كيئن كه زهكاتيان پى دهچى؟

وهلام : دياريكردنى نهو چينانه خوا رازى نهبووه پيغه مبهريش ديارى بكات بهلكو خوى له م نايهته دهست نيشانى كردون (انما الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمَلِينَ عَلَيْهَا وَالْمَوْلَفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٦٠ التوبة

نهو نايهته پيروژه ههشت چين دهستنيشان دهكات كه دهشيت مالى زهكاتيان پى بدرت. دهفهرمويت: بيگومان زهكات بو نهو كه سانه يه كه:

١- (لِلْفُقَرَاءِ) ههزاران

۲- (وَالْمُسْكِينِ) بۆ ئه و كه سانه يه كه دهستگورتن و ئه وهی هه يانه به شيان ناكات.

۳- (وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا) وه بۆ ئه و كه سانه يشه كه كاروباری كۆكردنه وه و دابه شكردنی زهكات هه لده سوپژینن، له و كه سانه ی ئه و كاره یان پیده سپێژریت.

۴- (وَالْمَوْلَةَ قُلُوبُهُمْ) هه روه ها زهكات بۆ ئه و كه سانه يشه كه تازه موسلمان بوون تا ئایینی ئیسلام به جوانی له دلیاندا جیگیر ببیت. ئه م كۆمه له ئه وانه يش ده گریته وه كه مه صله حهت و به رژه وه ندی گشتی و ابخوازیت به شيان بدریت، وهك ئه و كه سه ناودارو سه روكانه ی كه كاتی خۆی موسلمان ده بوون و له ناو هۆزو عه شیره ته كه ی خۆیاندا قسه پۆیشتوو بوون، تا خراپه یان لی نه وه شیته وه و بۆ دهنگ بن.

۵- (وَفِي الرِّقَابِ) هه روه ها بۆ كپینی دیل و ئازاد كردنیان...

۶- (وَالْغَرَمِينَ) هه روه ها زهكات بۆ ئه و كه سانه يشه كه قه رزاری پوویان تی دهكات، تا قه رژه كانیان بده نه وه و له ژێر باری گرانی قه رز پزگاریان ببیت.

۷- (وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ) هه روه ها بۆ گشت كارێكیش كه سوودی كۆمه لگه ی موسلمانانی تیا دا بیت. وهك كاروباری پێكخستنی غه زاو

قوتابخانه و نه خوشخانه و هه تیوخانه... وه هه کاریکی تری به خپرو به که لک.

۸- (وَأَبْنِ السَّبِيلِ) هه روه ها زه کات بۆ نه و که سانه یشه که له کاتی سه فهردان و خه رجییان لی ده بریت و ناتوانن به ئاسانی بگه پینه وه بۆ مالی خویان.

(قَرِیْضَةً مِّنَ اللَّهِ) نه مه له بابته تی زه کاته وه که فه رزیکه له لایه ن خودا وه له سه ر ده وله مه نده کان و ده بیت سالانه زه کاتی مال و پاره و مالاتیان بده ن.

(وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ) خودایش زانیارو ئاگاداره که چی بۆ پیکه خستنی ژیا نی به نده کانی چاک و به سووده .. هه روه ها خودایه کی دانایه و له هر شتی کدا که فه رمانی پی ده کات مه به سستیکی هه یه و له خوڤاو به بی هووده نیه

پرسپاری ۹۹/ ئایا دورسته زه کات وهر بگریت نه گهر له م (۸) چینه نه بووی؟

وه لام : حه رامه که سیک له م هه شت چینه نه بی زه کات وه ریگری بۆ نمونه (فَأَنَّهُ رَجُلٌ فَقَالَ أَعْطِنِي مِنَ الصَّدَقَةِ. فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ) إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمْ يَرْضَ بِحُكْمِ نَبِيٍّ وَلَا غَيْرِهِ فِي الصَّدَقَاتِ حَتَّى حَكَمَ فِيهَا هُوَ فَجَزَّأَهَا ثَمَانِيَةَ أَجْزَاءٍ فَإِنْ كُنْتَ مِنْ تِلْكَ الْأَجْزَاءِ أُعْطِيَتْكَ

حَقَّكُ) رواه ابو داود، واته پیاویك هاته لای پیغه مبه ر پی ووت زه کاتم بدی، فهرمووی خوا بوی خوی رازی نه بووه به حوکمی پیغه مبه ریك یان غهیری پیغه مبه ریك، له دابه شکردنی زه کاتدا، به لکو بۆ خوی دابه شی کردوه بۆ به سهر (۸) به شدا، جا نه گهر له م به شانیهی به شت دهدهم.

ئاگاداری : به کهم دهوڵات له میژووی مرۆفایه تی که شهرعی له سهر زه کات کردیه، دهوڵه تی ئیسلامه چونکه مافی هه ژاران، له شهرعی هه لگراوه کان دهیان هاوه لای قورئان له بهر شه هید بوون. نه بو به کر فهرمووی (أَنَّ أَبَا بَكْرٍ الصِّدِّيقَ اسْتَشَارَ عَلِيًّا ، رَضِيََ اللَّهُ عَنْهُمَا ، فِي أَهْلِ الرِّدَّةِ ، فَقَالَ : إِنَّ اللَّهَ ، تَعَالَى ، جَمَعَ الصَّلَاةَ وَالزَّكَاةَ ، وَلَا أَرَى أَنَّ تُفَرَّقَ ، فَعِنْدَ ذَلِكَ قَالَ أَبُو بَكْرٍ : لَوْ مَنَعُونِي عَقَالًا لَقَاتَلْتُهُمْ عَلَيْهِ كَمَا قَاتَلْتُهُمْ عَلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ) واته : نه بو به کر راویژی به عه لی کرد خوا له هه ردوکیان رازی بی ده باره ی هه لگه راوه کان فهرمووی خوا نویژو زه کاتی لیک جیا نه کردۆته وه وه من وا نه بینم لیک جیا نه کرێته وه ، جا نه بو به بکر فهرمووی نه گهر کارێله یه کیان نه دا که له وه پیش نه یاندا به پیغه مبه ر نه جنگم له دژیاندا، به لای نه ی هه ژارانی جیهان خوین بۆ ئیوه رئا تا کو مافتان بگریته وه، ده با ئیوه ش دهنگ و رهنگتان هه ر بۆ ئیسلام بیست، وه له هه مان کاتدا زۆر دوعا بۆ دهوڵه مند وخوا پێداوه زه کاتده ره کان بکه ن.

پرسپاری (۱۰۰) حوکمی نویژی جهژن و کاتهکهی و چۆنیهتی ئه نجام دانی نویژهکه چیه؟

وهلام : حوکمهکهی: نویژی جهژن سوننهتیکی جهخت لهسهر کراوه (مؤکده) یه چونکه پیغهمبهر (ﷺ) له وهتهی داندراوه وازی لی نه میتناوه تا کاتی وهفاتی، ههروهها هاوه لهکانی بهردهوام بوون لهسهری، ده بیئت به جهماعهت بکریت وه به ته نهاش ده کریت (هه موو موسلمانیک ده توانیئت ئه م نویژه ئه نجام بدات پیاو بیئت یان ئافرهت یان نیشته جی بیئت یان گهشتیار)

کاتهکهی: کاتهکهی دهست پیدهکات به هه لانتی خۆر و بهردهوام ده بیئت تا لادانی خۆر له ناوه راستی ئاسمان

چۆنیهتی ئه نجام دانی: نویژی جهژن دوو رکاته به (الله اکبر) ی ئیحرام دهست پی دهکات پاشان دوعای سه رهتای نویژه ده خوینیئت و پاشان ههوت جار (الله اکبر) دهکات له گه لیاندا دهستی بهرز دهکاته وه بۆ ئاستی شانی ههروهک و (الله اکبر) ی ئیحرام، وه له نیوان (الله اکبر) هکاندا سوننهته بلیئت (سُبْحَانَ اللَّهِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ) پاشان (اعوذ بالله.....) دهکات و سورهتی فاتیه ده خوینیئت پاشان سورهتیک یان چه ند ئایهتیک ده خوینیئت جا که هه ستایه وه بۆ رکاتی دووهم پینج جار (الله اکبر) دهکات، ئه مه بیجگه له (الله اکبر) ی هه ستانه وه که و پیئش خویندنی سورهتی (فاتیه) شتهکانی تروهکو نویژی به یانی به.

پرسپاری (۱۰۱) ناداب و سوننه ته کانی جه ژن چین؟

- ۱- خوی بشوات و بۆنی خۆش له خۆی بدات و جل و بهرگی نوی
بپۆشیت یاخود باشتین جل و بهرگی خۆی که ههیه تی.
- ۲- به یانی رۆژی جه ژن سوننه ته خه لک زوو بچن بۆ مزگهوت .
- ۳- سوننه ته له جه ژنی رهههزاند پێش چوون بۆ نویژی جه ژن
شتیک بخوریت به لام له جه ژنی قوریاندا سوننه ته که ههچ
نه خوات تا دهگه پیتته وه له نویژ
- ۴- سوننه ته نویژ خوین له پێگه به که وه بچیت و له پێگه به کی
تره وه له مزگهوت بگه پیتته وه
- ۵- ناشت بونه وه له گه ل نه و که سانه ی که لیت تۆراون

پرسپاری (۱۰۲) نایا پاداشتی عومره له رهههزان چهنده؟

وه لام: عومره پاداشتی له رهههزان به نه ندازه ی به که هه جی
سوننه ، وه که پیتته مبه ر ((وَعَلَى اللَّهِ)) دههه رمویت: (عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ
حَجَّةً - أَوْ حَجَّةً مَعِيَ) متفقٌ عَلَيْهِ. واته : پیتته مبه ر دههه رمویه تی
عومره له رهههزان پاداشتی هاوتای هه جی سوننه ته ، یاخود
پاداشتی وه که هه جه له گه ل من . جگه له رههه زانیش عوموره هه ر
پاداشتی رۆزه ، وه که پیتته مبه ر دههه رمویت (الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ
لِمَا بَيْنَهُمَا ، وَالْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْجَنَّةُ) متفقٌ عَلَيْهِ .. واته :

عومره بۆ عومره گوناھی نیوانیان دهسریتهوه ، وه حه جی
 وه رگیراوه پاداشتی نیه جگه له بهههشت ، جا یه ک نوێژ له مککه به
 سه دههزار نوێژه ، له مه دینه له مزگه وتی پیغه مبه ر ((ﷺ)) بهههزار
 نوێژه ، (صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيمَا سِوَاهُ إِلَّا
 الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ) . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ) به تاییه تی ره وه زی پیرۆز می رگی که
 له می رگی کانی بهههشت ، وه ک پیغه مبه ر ((ﷺ)) دههه رمویت (مَا بَيْنَ
 بَيْتِي وَمِثْرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ) . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَ مُسْلِمٌ . واته :
 نیوان گۆره که م و مینه ره که م می رگی که له می رگی کانی بهههشت ،
 به ریزان حه زده که م نه م روداوه راسته قینه تان بۆ بگیری مه وه : له سه ر
 عومره و ره وه زی پیرۆز خیزانی (کاک ملا یاسین) خوشکه (نه فین)
 که ده کاته بوکی کاک حاجی (حسین خه تی) خزمیکی خۆمانه له
 ۲۰۱۵ / ۴ / ۱ له سه ر تازییه ی دایکی کاک (شوان رابه ر) له نا کاو
 هه ردوو چاوی له ده ست ده دا ، هه مو دکتۆره باشه کان ده که ن و
 ده رمانی کورده واری به کار دینن، هیه چاره ی نابیی، به لام نه م
 خوشکه زۆر نارام گرو شوکر ده بی، دوا جار بریار ده ده ن بچه
 عومره و زیاره تی (رسول الله) ، له شاری مه دینه ، له گه ل ناو هینانی
 نه م شاره دلت ده فری ، چونکه ئازیز له وی ساکینه ، به لی له وی
 ئافره تی ک دهستی ده گری و ده بیاته ره وه ، نزیکه ی (۴) کاتر می ر
 له وی ده مینیتته وه ، زۆر دوعا ده کات ، دواتر دینه ده ره وه ، چه ند

مه‌ترێك ده‌روڤن ، خوشكه (ئه‌فین) ده‌لێ به‌رمده‌ن چاوه‌كانم ده‌بینی،
 جا (الله اكبر) ده‌كه‌ن و سوجه‌ی شوكر ده‌به‌ن، له‌ شه‌وی ۵/۵/
 ۲۰۱۵ پاش ماگیك و پینچ روژ خوای گه‌وره‌ روئاكی چاوه‌كانی
 گه‌رانده‌وه‌ به‌لام : نابێ ئه‌وه‌ له‌بیر بکه‌ین ئه‌م شاره‌ بۆیه‌ گه‌وره‌یه‌ ،
 چونکه‌ مزگه‌وت و لاشه‌ی فه‌خری عاله‌می لێیه‌، وه‌پینغه‌مبه‌ریش
 مرو‌فه‌ وه‌ك ئێمه‌ ، به‌لام خوا رێزی لێناو و گه‌وره‌ی کردیه‌، كه‌واته‌
 سه‌رچاوه‌ی هه‌موو شتێك هه‌ر خوايه‌. وه‌ك خوای گه‌وره‌
 ده‌فه‌رمووت (وَأُخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى
 كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا) ۲۱ الفتح واته‌:

وه‌ چه‌نده‌ها (غه‌نیمه‌تی) تر هه‌یه‌ كه‌ هه‌شتا ده‌سه‌ لا‌نتان نی یه‌
 به‌سه‌ری دا بێگومان خوا ئاگای له‌هه‌موویانه‌ وه‌ خوا هه‌میشه‌ به‌سه‌ر
 هه‌موو شتێكدا به‌ توانایه‌.

بوداویکیتر له‌سه‌ر عومر موسته‌فا یه‌حیا موحمه‌د له‌ دایك بووی
 ۲۰۰۷ دانیشتیوی قوشته‌په‌یه‌ توشی نه‌خۆشی هه‌ناسه‌ ته‌نگی ده‌بی
 دکتۆری عه‌ره‌ب و تورك و بیانی پێده‌كه‌ن ، چه‌ندین ئه‌شه‌یه‌وه‌
 سو‌نارو پشکنینی بۆ ده‌كه‌ن، به‌لام چاره‌ی نیه‌، دکتۆره‌كان ده‌لێن
 قورگی توشی هه‌وکردن بوو، نه‌بی له‌ ژوریکێ تایبه‌تی دابی له‌م ژوره‌
 نه‌یه‌ته‌ ده‌ره‌وه‌، باوکی بای پینچ شه‌ش وه‌رقه‌ دۆلار یاری بۆ ده‌کرێ
 تا وه‌پس نه‌بی له‌م ژوره‌، دواتر باوکی ده‌لێ خوايه‌ به‌ناوی تو

سه فریک ده کهین بۆ عومره به لکوله وی شیفاش بۆ کوره کهم
 بدهی، له مککه ی پیرۆز ده چنه لای دکتور (هشام) پاش پشکنین ده لی
 هه ندی تۆ گۆله به رۆژه و کودی له نزیك سیه کانی له جیهانی
 هه ناسیدایه، نشته رگه ری بۆ ده کات له نه خۆشخانه ی (نوری) حوکومی،
 ئەم مندا له خوای گه وره شیفای بۆ نارد هه ناسه تهنگی نه ما، نه مهش
 به ره که تی عومره.

پرسپاری (۱۰۳) نایا له مروؤی به رۆژوو دوعا قه بوله؟

وه لام : به لی مروؤی به رۆژوو لای خوا زۆر گه وره یه، دوعای گهرا
 ده بی، وهك پیغه مبه ر ده فره مویت: (ﷺ)
 ثَلَاثَةٌ لَا تَرُدُّ دَعْوَتَهُمُ الْإِمَامُ الْعَادِلُ وَالصَّائِمُ حَتَّى يُفْطِرَ وَدَعْوَةُ
 الْمَظْلُومِ تُحْمَلُ عَلَى الْقِمَامِ وَتُفْتَحُ لَهَا أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَيَقُولُ الرَّبُّ
 وَعِزَّتِي لأُصْرِكَ وَلَوْ بَعْدَ حِينٍ. صحیح سنن ابن ماجة ومسند أحمد
 قال الشيخ الأرناؤوط : صحیح بطرقه وشواهدده واته : سی کهس
 دوعایان قه بوله، پی شه وایه کی داد په روه، به رۆژوو تا فتار
 ده کاته وه، دوعای سته م لی کراو له سه ر هه ور ده روات و ده رگای
 هه موو ناسمانه کانی بۆ ده کریتته وه، تا ده چیتته خزمهت خوا، خوا
 ده فره مویت سویند به شکوی خۆم وه لامت ده دمه وه و سه رت نه خه م
 نه گه ر ماوه یه کی تریش بی.

نمونە يەككى واقىيى لەسەر مەلۇمىي بەرگەن ئافرىدە تىكى لاي خۇمان

به‌ناوی (عاشقه عزیز) زُور به رُزُوو ده‌بوو، زمانی زُور ده‌پاراست
له‌غەیبهت ، نوڤڤی سوننه‌تی زُور ده‌کرد، زُور داوای له خه‌لک ده‌کرد
ده‌یگوت دوعام بۆ بکه‌ن خوا له سوجه روحم بکیشی، به‌لّی نازیزان
ئه‌م ئافره‌ته دینداره له‌کاتی‌ک به رُزُوو بوو ، له‌سه‌ر به‌ر مالی نوڤز
بوو، له شارۆچکه‌ی خه‌لیفان رُزوی ۸/۴/ ۲۰۱۵ له‌ناو سوجه روحی
که‌رایه‌وه لای خوای گه‌وه‌ره، (انشاء الله) فتاری له به‌ه‌شت
کردیته‌وه لای صالحان . به‌راس‌تی مردنیکی خوش و
سه‌ربه‌زانه‌یه، خوا به قسمه‌ت ئیم‌ش بکات، پیغه‌مبه‌ر (ﷺ)
ده‌فه‌رمویت: (أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ ، فَأَكْثِرُوا
الدُّعَاءَ) . رَوَاهُ مُسْلِمٌ . واته : نزیکترین کات که به‌نده له خوا زُور نزیکه
ئه‌و کاته‌یه ، که له سوجه‌دایه، حا زُور دوعا بکه‌ن له سوجه‌ده .

سُبْحَنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

له گه لّ دوعای خیر بۆ خۆم و دایک و باوکم

مه ولير- کوردستان

مزگه وتی عوزیری

۷۷ شه عیاب ۱۴۳۶ - ۲۰۱۵/۵/۲۵

سه رچاوه گان

۱. قورئانی پیروژ
۲. پوخته ی ته فسیری قورئان محمد ملا صالح
۳. ته فسیری ئاسان برهان محمد امین
۴. ته فسیری گولشن نظام الدین عبدالحمید
۵. پوخته ی ژیاننامه ی پیغه مبهه علی باپیر
۶. الفقه المنهجي به زمانی کوردی
۷. فقه السنه سید سابق وهرگیرانی حمه امین
۸. پرسپار و وهلامی شهرعی له سهرمه زه بی ئیمامی شافعی عمر شیخ نورالدین موفتی
۹. روناکی رب العالمین عبدالله عبدالعزیز هه رته لی
۱۰. فتاوی نور علی الدرب محمد بن صالح العثمین
۱۱. نوری مینه بهر فاتح ملا رسول شاه سستی نی
۱۲. یسألونک حسام الدین موسی عفانه
۱۳. ۱۰۰۰ سوال وجواب فی الفقه علی مذاهب الاربعه الشیخ محمد علی القطب
۱۴. له زمانی ئه وه وه بۆمان ده گیرنه وه شاخه وان عه لی مامۆکی

(۱۰۲) پرسپار و وهلامی شهرعی لهسهر رهمهزان

لَا تَقْعَبُوا الرِّكَابَ وَأَمْتَنُوا
صَلَاةً أَعْقَرْنَا مَا بَيْنَ لَدَيْهَا
بَيْنَ أَقْوَعِ الْهَمَا

سوپاس و پیرانین

خوا پاداشتی نه و که سانه بکاته وه که
هاوکارییان کردم بو نه نجام گه یاندنی
نهم په رتو و که.

ناوه روک

- پرسیاری (۱) ئایا ههزل و گهورهیی پۆزوو چهنده؟ ۹
- پرسیاری (۲) بۆچی رهمهزان ناوئراوه (رهمهزان) ؟ ۱۲
- پرسیاری (۳) کهی رهمهزان فهرزکرا؟ وه روکئی چهندهمه؟ ۱۲
- پرسیاری (۴) مهرجهکانی واجب بوونی رۆزوو چهندن؟ ۱۳
- پرسیاری (۵) ئایابیناسهی پۆزوو له پرووی زهمان وشهریعتهوه چیه؟ ۱۳
- پرسیاری (۶) میژووی تمشریع و واجب بوونی پۆزوو کهی بوو؟ ۱۴
- پرسیاری (۷) ئایا چهند جار ووشهی (رهمهزان) لهقورئان دا هاتوو؟ ۱۴
- پرسیاری (۸) ئایا بهچی مانگی رهمهزان واجب دهیئت؟ ۱۶
- پرسیاری (۹) ئایا پیغمبهر (ﷺ) چهند (رهمهزان)ی گرتوه له ژيانیدا ؟ ۱۷
- پرسیاری (۱۰) رهمهزان به چهند شاهید چیکر دهیئت؟ ۱۷
- پرسیاری (۱۱) مهرجهکانی واجب بوونی پۆزوو چهندن؟ ۱۷
- پرسیاری (۱۲) ئاداب و رهوشتی پۆزوو چین؟ ۱۸
- پرسیاری (۱۳) ئهو شتانه چین که بۆ پۆزووان (صائم) رهواهه؟ واته جائزه؟ ۲۱
- پرسیاری (۱۴) ئهو شتانه چین که پۆزوو بهتال دمهکنهوه؟ ۲۳
- پرسیاری (۱۵) ئهو عوزرانهی پۆزوو شکاندن ههلال دمهکن چین؟ ۲۴
- پرسیاری (۱۶) ئایا رۆزوو چهند جۆره ؟ ۲۵
- پرسیاری (۱۷) ئهگهر کهسیک له رهمهزاندا جیماع بکات بهئهنقهست کهفارهتی چیه؟ ۲۸
- پرسیاری (۱۸) ئایا کهفارهتی جیماع لهسر پیاوه یان لهسر ژن و پیاوه؟ ۲۸
- پرسیاری (۱۹) ئایا چار چیه بۆ ئهو ولاتانهی رۆژیان زۆر تێدادرێژه شهویان کورتیه؟ ۲۹
- پرسیاری (۲۰) له چ کاتیک دهنوانی نیستی رۆزوو بینیت؟ ۲۹
- پرسیاری (۲۱) ئایا رۆزوو بهزۆر لیکردن دهشکێ؟ ۲۹
- پرسیاری (۲۲) ئهگهر کهسیک بێ هۆش بوو ئایا رۆزووکه دهشکێ؟ ۲۹
- پرسیاری (۲۳) ئایا دروسته خواردن و خواردنهوه بدرێته کهسانی بێ رۆزوو؟ ۳۰
- پرسیاری (۲۴) ئایا دروسته (مجاهدی) رێگا خوا له شمری کافران رۆزوو بشکینێ؟ ۳۰
- پرسیاری (۲۵) ئهگهر به زۆری جیماعیان لهگهڵ کهسیک کردیان لهبیری نهبوو به رۆزووه ئایا رۆزووی دهشکێ؟ ۳۱
- پرسیاری (۲۶) ئایا نوێژی تراویح سوننهته یان نا؟ ۳۱
- پرسیاری (۲۷) پاش وهفاتی پیغمبهر (ﷺ) کێ بهم شیوهی ئیستای نوێژی تهرابی
- رێک خست؟ ۳۲

- پرسپاری(۲۸) نایا زمکاتی سهرفته واجبه؟ وه گهی دمدری؟ ۳۳
- پرسپاری(۲۹) گهی سهرفته واجب دمی؟ ۳۴
- پرسپاری(۳۰) نایا گهی فیدی ریژوو دمدری؟ ۳۴
- پرسپاری(۳۱) بۆچی خهک له رهمزمان زمکات دمدات؟ ۳۴
- پرسپاری (۳۲) بۆچی خهک ئیواران خواردن و خواردنهوه دمیاته مزگهوتهکان بۆ خهکی به ریژوو یان کهسانیک ههن نان ناماده دمکهن له مالان و شوینی تر؟ ۳۵
- پرسپاری (۳۲) نهگهر کهسیک شیتکی خوارد یا خواردیهوه یا جیماعی کرد وای زانی ریژو ئاوابوو وای وای نهمزانی ریژو نهبوتهوه دوایی پیچهوانهی نهوه دمرکهوت؟ ۳۶
- پرسپاری(۳۴) بهلگهی شوی قهر چی یه ؟ و میاداشتی چییه ؟ ۳۷
- پرسپاری (۳۵) رای زانیان چییه له دیاریکردنی نهم شهوه ؟ ۳۹
- پرسپاری(۳۶) چ دوعایهک زۆر خیره لهه شهوهدا؟ ۴۰
- پرسپاری (۳۷) نایا رهمزمان پهستهکان کین؟ ۴۱
- پرسپاری (۳۸) نهگهر جوویته مزگهوت له رهمزمان دمست به تهرایج گرابوو توش نوژی عیشتا نهکردبوو چی دهکی؟ ۴۲
- پرسپاری (۳۹) نایا دروسته ناهرمت دهرمان بخوات تاکو چهیزی دوا بکهویت بۆ نهوهی رهمزمان به تهوایی بگریت ؟ ۴۲
- پرسپاری (۴۰) کهسیکی به ریژوو له بیر شتی خوارد نایا ریژوو وهکی دهمشکی ، و نهگهر کهسیک دیتی بیرى بخاتهوه یان وازی لیبینی ؟ ۴۳
- پرسپاری (۴۱) نایا نهگهر کهسیک بهیانی کردهوه وتیان نهمرۆ رهمزمانه ، نهیزانی بوو که بوته رهمزمان وشهویش نیهتی نههینا بوو چی بکات ؟ ۴۴
- پرسپاری (۴۲) ناهرمتیکی به ریژوو له رهمزمان میردمکهی به ریژوو نهبوو ناچارى کرد به ریژو جیماعی لهگهل کرد نایا نهم ناهرمته گوناھی دمکاتی ؟ ۴۴
- پرسپاری (۴۳) نایا منداڵ له چهند سالی نوژی و ریژووی لهسهره ؟ ۴۵
- پرسپاری (۴۴) نایا جیوازی ولاته موسلمان نیشینهکان له سهرمتاو کوتایی رهمزمان بۆچی دهگهریتمهوه ؟ ۴۶
- پرسپاری (۴۵) نایا نهمتونین دوا ی ئیمساک شت بخوین ؟ ۴۷
- پرسپاری (۴۶) نهگهر ژنیک حهملی ههبوو رهمزمان به ریژوو نهبوو ، وه سالی بهسهردا سورایهوه ، نایا ریژوهکان قهزادمکاتهوه یان قهزاو فیدییهش دمدات ؟ ۴۸
- پرسپاری (۴۷) نهگهر یهکیک مرد به هوێ نهخووشی نایا منداڵهکانی دهموانن لهجیاتی ریژوو وهکان قهزا بکهنمهوه ؟ ۴۸

- پرسپاری (۴۸) نهگهر كهسيك بهرؤزوو بوو له رؤزووی سونهت ، چووه سهردانى
خزميك داواى لى كرا نان بهوات نهویش خواردى نایا قهزای لهسرره؟ ۴۹.....
- پرسپاری (۴۹) نهگهر پهكيك قهزای رهههزانى لهسر بوو نهتوانى (۶) شهش رؤزى
شهشهلان بگريئت؟ وه نهه شهش رؤزه بهسر پهكهوه دهگريئت يان به چيا؟ ۵۰.....
- پرسپاری (۵۰) نایا (پهغهمهبر عليه السلام) جگه له رهههزان چ مانگيك زؤر به رؤزوو دهيوو؟
..... ۵۱
- پرسپاری (۵۱-تاكو- ۶۹) نؤزده (۱۹) بابته پزیشكى (مسائل الطبية) كه پيوهنديان به
رؤزوو ههيه نایا رؤزوو دهشكين يان ناشكين؟ ۵۲.....
- پرسپاری (۷۰) نهگهر ئافهرتى (سكپر) يان (شير دهر) به رؤزوو نهيوون له رهههزان نایا
چيان دهكهويته سهر؟ ۵۸.....
- پرسپاری (۷۱) جياوازی كهفاهرت و فيديه چيه؟ وه كهى واجب دهبي؟ ۵۸.....
- پرسپاری (۷۲) نهگهر كهسيك جهنابهتى لهسر بوو، بهلام خؤشؤشتنى خسته دوايى
بانگى بهيانى نایا رؤزوو كهى دروسته؟ ۶۱.....
- پرسپاری (۷۳) نهگهر كهسيك به نهقههست له رهههزان رؤزووی شكاند چي لهسرره؟ ۶۱ ..
- پرسپاری (۷۴) نایا دورسته لهكاتى به رؤزوو بوونى (۶) رؤزى شهووال نيتهتى قهزاش بيئى
بؤ نهوهى مانگى رهههزانى لهسرره واته (نيتهتى واجب و سونهتى لى بيئى) ؟ ۶۱.....
- پرسپاری (۷۵) نایا دورسته له رهههزان چيشتخانه بكرهتهوه؟ وههگهر خواردنهكه
خهلگى ناموسلمان بهوات دروسته؟ ۶۲.....
- پرسپاری (۷۶) نایا نيشتكاف جگه له مزكهوتى مككه و مهدينه و قودس دورسته؟ ۶۲.....
- پرسپاری (۷۷) نایا پهغهمهبر چؤن ههئسوكهوتى لهگهئ رهههزان دهكرد كاتى نهه مانگه
دههات؟ ۶۳.....
- پرسپاری (۷۸) نایا دورسته له شهوانى رهههزان پياو بهچيته لای خيزانى ؟ ۶۵.....
- پرسپاری (۷۹) نایا خوئى بهخشين رؤزوو دهشكينى ؟ ۶۵.....
- پرسپاری (۸۰) نایا چ جؤره نهخؤشيك بؤى ههيه به رؤزوو نهبي؟ ۶۵.....
- پرسپاری (۸۱) حوكمى نهه كهسه چيه كه له رهههزان به رؤزوو نابى و به ناشكراش شت
دهخوات؟ ۶۶.....
- پرسپاری (۸۲) نهگهر كهسيك له تهلههزيرؤن گوى له بانگ بوو و رؤزووی شكاند ، دوايى
بؤى دهركهوت نهه بانگه هى ولاتيكيتر بيوه نایا حوكمى نهه كهسه چيه ؟ ۶۷.....
- پرسپاری (۸۳) نهگهر كهسيك بهرؤزوو نهيوو له رهههزان بهبى عوزرى شهرعى ، دوايى
رهههزانىكى تر هاتهوه نهه كهسه تۆبهى كرد نایا تهنها قهزای لهسرره يان قهزاو فيديه؟
..... ۶۸

- پرسپاری (۸۴) زۆر چاران گویمان له حمديسك دمي كه بيهمه بهر دهفرمويت (اذا سمع
أخذكم النداء والبناء على يده فلا يضعة حتى يفضي حاجته مته) احمد ، وابو داود ،
والحاكم ، والبيهقي) واته نهگهر يميک خواردنی له دهست دابوو بانگی دا با بيخوات جا
نايا دورسته لمکاتی بانگ بهر دهوام بين لهسەر خواردن؟ ۶۹
- پرسپاری (۸۵) نايا دورسته زن ئيعتكاف بکات له مرگه موهت ؟ ۷۰
- پرسپاری (۸۶) دوو پرسپاری- نايا رۆزووگرتن بى نويزکردن قهيووله، ۲- وه نهم
فهرمووده يهيه دهلي (ومن صام رمضان إيماناً واحتساباً غفر له ما تقدم من ذنبه) نايا
گووناھى گه ورمو بهچوک دمگريته وه ؟ ۷۱
- پرسپاری ۸۷/ نايا قوتابی له کاتی تافیکردنهو (امتحان) دمتوانی به رۆزوو نهی؟ ۷۲
- پرسپاری ۸۸/ نايا کى بوى رهوايه رۆزوو بشيگنی له رهمهزان؟ ۷۳
- پرسپاری ۸۹/ نهگهر کسيك چوو عومره له رهمهزان نايا بوى ههيه به رۆزوو نهی؟
وهدياره رهمهزان واجبه و عومرش سوننهته ۷۴
- پرسپاری ۹۰/ نايا ناو له دم و مردان رۆزوو دهشکینی ؟ ۷۵
- پرسپاری ۹۱/ نايا خهنه له هز (هرج) نان رۆزوو دهشکینی؟ ۷۶
- پرسپاری ۹۲/ نهگهر کسيكى به رۆزوو له رهمهزان خوى رشاندوه، نايا رۆزوو وهکى
دهشکى؟ ۷۶
- پرسپاری ۹۳/ نايا مانای نهم فهرمووده: (اسخ الوضوء ، وخلل بين الأصابع ، وبالح في
الاستئشاق ، إلا ان تكون صائماً)) رواه أبو داود والترمذي، چيه؟ ۷۷
- پرسپاری ۹۴/ نايا نهگهر به نهزانی و له بير جوون شتيك بکى رۆزوو دهشکى؟ ۷۷
- پرسپاری (۹۵) نهگهر لمکاتی قوم له سۆندهمان (ههلمزين) ی بمنزيبان ناو بى دهستی
خۆم ههنديك چوووه خوارى بۆ هورگ نايا رۆزوو دهشکى؟ ۷۹
- پرسپاری (۹۶) نايا ناو به سمرى خۆتدابکى يان مهلهوانى بکى رۆزووت دهشکى؟ ۷۹
- پرسپاری ۹۷/ نايا کى زهکات واجب بووه؟ وه بهلگه چيه لهسمرى؟ ۸۰
- پرسپاری ۹۸/ نايا نهو چينانه کين که زهکاتيان بى دهچى؟ ۸۱
- پرسپاری ۹۹/ نايا دورسته زهکات وهر بگريت نهگهر له (۸) چينه نهبووى؟ ۸۲
- پرسپاری (۱۰۰) حوکمی نويزى جهزن و کاتهکى و چۆنيهتى ئههجامدانى نويزهکه چيه؟ ۸۵
- پرسپاری (۱۰۱) ئاداب و سوننهتهکانى جهزن چين؟ ۸۶
- پرسپاری (۱۰۲) نايا پاداشتى عومره له رهمهزان چهنده؟ ۸۶
- پرسپاری (۱۰۳) نايا له مروفي بهر رۆزوو دوعا قهيووله؟ ۸۹

